

OTSUS

29.12.2022 nr 9-3/2022-057

OÜ Rõuge Kommunaalteenus veeteenuse hinna kooskõlastamine

1. Haldusmenetluse alustamine

05.09.2022 registreeriti Konkurentsiametis OÜ Rõuge Kommunaalteenus (edaspidi RK) taotlus veeteenuse hinna kooskõlastamiseks koos selle aluseks oleva dokumentatsiooniga (edaspidi Hinnataotlus).

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse¹ (edaspidi ÜVVKS) § 14² lg 1 kohaselt koostab vee-ettevõtja veeteenuse hinna ettepaneku ning esitab selle enne veeteenuse hinna kehtestamist koos põhiteenustega seotud teenuste hinnakirja ja muu hinnataotluse aluseks oleva dokumentatsiooniga kooskõlastamiseks Konkurentsiametile.

ÜVVKS § 14 lg 6 tulenevalt võib vee-ettevõtja, kes osutab veeteenust mitmel erineval reoveekogumisalal, kõigi piirkondade osas kehtestada ühise veeteenuse hinna, arvestades ÜVVKS § 14 lg 2 nimetatud summaarseid vee-ettevõtja kulusid.

RK osutab veeteenust Rõuge vallas järgmistes piirkondades ja reoveekogumisaladel²:

Piirkond	Reoveekogumisala	Registrikood	Reostuskoormus (inimekvivalenti)
Rõuge alevik	Rõuge	RKA0860553	632
Varstu alevik	Varstu	RKA0860544	600
Misso alevik	Misso	RKA0860557	408
Mõniste küla	Mõniste	RKA0860556	300
Viitina küla	Viitina	RKA0860554	154
Saru, Nursi, Kuutsi, Kimalasõ, Matsi ja Krabi külad	Väljaspool reoveekogumisala		

ÜVVKS § 14² lg 1 ja ÜVVKS § 14 lg 6 lähtuvalt soovib RK kehtestada summaarsete kulude alusel kõigis tegevuspiirkondades ühise veeteenuse hinna.

ÜVVKS § 14 lg 1 kohaselt võib veevarustuse ning reo-, sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest võtta alljärgnevaid tasusid (edaspidi veeteenuse hind):

¹ Veebiaadress: <https://www.riigiteataja.ee/akt/105072013006?leiaKehtiv>

² Leitav veebiaadressilt: <https://register.keskkonnaportaal.ee/register>

- 1) tasu võetud vee eest;
- 2) tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest;
- 3) tasu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest;
- 4) abonenttasu.

ÜVVKS § 14 lg 2 kohaselt kujundatakse veeteenuse hind selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud:

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks;
- 3) keskkonnanõuete täitmine;
- 4) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;
- 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt;
- 6) ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanalisatsiooni arendamine ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetsetes arenduspiirkonnas, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi.

ÜVVKS § 14² lg 1 tulenevalt peab Hinnataotluse aluseks olev dokumentatsioon Konkurentsiametil võimaldama kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS § 14 lg 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 5 lg 1 tulenevalt on Konkurentsiametil õigus määrata kaalutusõiguse alusel menetlustoimingu vorm. HMS § 5 lg 1 tulenevalt on Konkurentsiamet välja töötanud ja avaldanud oma koduleheküljel hinna taotlemise vormid (edaspidi Küsimustik) Exceli tabelite kujul: „Detailne küsimustik vee-ettevõtjatele“ ja „Lihtsustatud küsimustik vee-ettevõtjatele“³. Küsimustikud on välja töötatud konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 18¹; ÜVVKS § 7² lg 1, 2, 3 ja ÜVVKS § 14 lg 1, 2 lähtuvalt ning täidetult sisaldavad andmeid, mis vastavalt ÜVVKS § 14² lg 1 võimaldavad Konkurentsiametil kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS § 14 lg 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust. Küsimustike täitmisel on võimalik juhendada Konkurentsiameti poolt välja töötatud ja koduleheküljel avaldatud „Hinnataotluse esitamise juhendist“⁴.

ÜVVKS § 14 lg 9 lähtuvalt töötab Konkurentsiamet välja juhendi „Veeteenuse hinna arvutamise soovituslikud põhimõtted“ (edaspidi Juhend) ning avaldas selle oma koduleheküljel⁵. Juhendi välja töötamisel on arvestatud ÜVVKS § 14, 14¹, 14² sätetega, millest lähtuvalt kujuneb veeteenuse hind vee-ettevõtja põhjendatud kulude, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse jagamisel müügitahuga (Juhendi p-d 7.3; 7.5; 7.6), s.t kulupõhiselt. Juhend on hinnataotluse kooskõlastamise käigus halduseeskirjana Konkurentsiametile abistavaks vahendiks ning on

³ Avaldatud Konkurentsiameti koduleheküljel:
<https://www.konkurentsiamet.ee/et/vesi-soojus/vesi/hindade-kooskolastamine>

⁴ Avaldatud Konkurentsiameti koduleheküljel:
<https://www.konkurentsiamet.ee/et/vesi-soojus/vesi/hindade-kooskolastamine>

⁵ Juhend on avaldatud Konkurentsiameti koduleheküljel:
<https://www.konkurentsiamet.ee/et/vesi-soojus/vesi/hindade-kooskolastamine>. Juhendit rakendatakse veeteenuse hindade kooskõlastamisel sarnaselt ja ühetaoliselt kõigi Konkurentsiameti regulatsiooni alla kuuluvate vee-ettevõtjate tegevuse analüüsimisel ning hindade kooskõlastamisel ebavõrdse kohtlemise vältimiseks. Nimetatud juhendit võivad kasutada ka kohalikud omavalitsused veeteenuse hindade kooskõlastamisel.

Konkurentsiametile siduv. Juhendi eesmärk on sõnastada metoodilised alused, millest Konkurentsiamet lähtub talle ÜVVKS alusel pandud hinnaregulaatori ülesannete täitmisel. Halduseeskirja normid omandavad faktilise välismõju nende kohaldamise tulemusena. Juhendit kohaldatakse järgitakse võrdse kohtlemise ning proportsionaalsuse põhimõtet. Juhendis kasutatud põhimõtted on kooskõlas ÜVVKS § 16 lõigete 9 ja 10 alusel majandus- ja kommunikatsiooniministri poolt kehtestatud määrusega „Veeteenuse ajutise hinna kehtestamise kord ja tingimused“⁶ (edaspidi Vee Määrus). Vee Määrust rakendatakse ÜVVKS § 16 lg 9 alusel ajutise veeteenuse hinna kehtestamisel juhul, kui vee-ettevõtja osutab veeteenust hinnaga, mis ei vasta ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatule ning vee-ettevõtja on jätnud täitmata Konkurentsiameti ettekirjutuse.

ÜVVKS § 14² lg 7 kohaselt peab vee-ettevõtja Konkurentsiametil lubama käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel kontrollida oma raamatupidamist, põhjendama veeteenuse hinna moodustamise aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi.

ÜVVKS § 14² lg 9 kohaselt on Konkurentsiametil õigus nõuda vee-ettevõtjalt ja vee-ettevõtjaga seotud füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt ning nende esindajatelt, samuti riigiasutustelt ja nende ametiisikutelt lisaandmeid, kui ÜVVKS-s sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikud andmed ei ole avalikult kättesaadavad.

ÜVVKS § 14² lg 4 kohaselt tehakse hinnataotluse kooskõlastamise otsus 30 päeva jooksul **nõuetekohase taotluse saamisest arvates**. Eriti keeruka või töömahuka taotluse menetlemisel võib Konkurentsiamet pikendada seda tähtaega 90 päevani, teatades tähtaja pikendamise taotluse esitajale enne esialgse tähtaja möödumist.

ÜVVKS § 14² lg 11 kohaselt peatub hinnataotluse menetlemise tähtaeg, kui Konkurentsiametile ei ole esitatud tema nõutud teavet, mis on vajalik hinnataotluse kooskõlastamiseks.

2. Menetlusosaline

RK on registreeritud äriregistris 15.01.1998, registrikoodiga 10353308 ja aadressiga Soojuse tn 5, Rõuge alevik, Rõuge vald, Võru maakond, 66201. RK osakapitali suurus on 2902 €, mis kuulub 100% Rõuge vallale. RK juhataja on Indrek Ülper. RK majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

Käesolevas otsuses omab tähendust äriregistris märgitud RK tegevusaladena veekogumine, -töötlus ja –varustus ning kanalisatsioon ja heitveekäitus. Lisaks tegeleb RK soojuse varustamisega piirkonna tarbijatele ning väiksemal määral muude haldustegevustega nagu maastiku hooldus ja korrashoid ning jäätmete kogumine.

3. Menetluse käik

05.09.2022 registreeriti Konkurentsiametis RK Hinnataotlus veeteenuse hinna kooskõlastamiseks.

ÜVVKS § 14² lg 4 tulenevalt tehakse Hinnataotluse kooskõlastamise otsus pärast nõuetekohase taotluse saamist. HMS § 35 lg 4 mõttest lähtuvalt on tähtaja kulgemise arvutamisel määravaks

⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/105112010005>

dokumendi registreerimise hetk ehk nõuetekohase taotluse registreerimise päev. HMS § 33 lg 2 alusel algab tähtaeg järgmisel päeval pärast selle kalendripäeva või sündmuse saabumist, mis on määravaks tähtaja kulgemisel. Seega ÜVVKS § 14² lg 4, HMS § 33 lg 2 ja HMS 35 lg 4 koosmõjust tulenevalt algab Hinnataotluse menetlemise tähtaja kulgemine nõuetekohase taotluse registreerimisele järgnevalt päevast. Konkurentsiamet hindas esitatud RK Hinnataotluse nõuetekohaseks ja alustas menetlust, mis ÜVVKS § 14² lg 4, HMS § 33 lg 2 ja § 35 lg 4 koosmõjust tulenevalt algas seega 06.09.2022.

21.09.2022 saatis Konkurentsiamet RK-le e-kirjaga päringu vee-ettevõtja tegevust iseloomustavate üldiste andmete ning müügimahtude ja kulude (elekter, ressursi- ja keskkonnatasud) prognooside tõendamiseks ja põhjendamiseks ning erinevate alusdokumentide jt oluliste andmete kogumiseks.

28.09.2022 esitas RK osaliselt Konkurentsiameti 21.09.2022 kirjas nõutud andmed ja dokumendid ning selgitused müügimahtude ja kulude kohta.

29.09.2022 saatis Konkurentsiamet RK-le e-kirja, milles juhtis tähelepanu, et RK 28.09.2022 kirjaga ei olnud lisatud kõiki hinnamenetluses analüüsi läbiviimiseks vajalikke dokumente (elektrienergia võrguteenuse lepingud, kohaliku omavalitsuse õigusaktid ja eeskirjad) ja selgitusi, mis oli nõutud ameti 21.09.2022 kirjas.

10.10.2022 esitas RK ülejäänud puuduvad andmed ja dokumendid, mis oli nõutud Konkurentsiameti 21.09.2022 kirjas.

11.10.2022 saatis Konkurentsiamet Rõuge Vallavalitsusele järelepärimise arvamuse saamiseks RK Hinnataotluses kajastatud investeringute vastavuse kohta Rõuge valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 10.

11.10.2022 pikendas Konkurentsiamet menetluse tähtaja 90 päevani, millest teatas ettevõtjale.

17.10.2022 edastas Rõuge Vallavalitsus Konkurentsiameti 11.10.2022 kirjale vastuse, mille kohaselt on RK Hinnataotluses kajastatud investeringud vastavuses Rõuge valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaga.

Konkurentsiamet, analüüsinud RK Hinnataotluses kajastatud prognoose ning menetluse käigus esitatud lisaandmeid, saatis 08.11.2022 RK-le ettepaneku viia Hinnataotlusesse sisse korrigeerimised veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevatesse tegevuskulude prognoosidesse ning täpsustused teistesse andmetesse. Parandustega mittenoustumisel tuli ettevõtjal esitada omapoolsed seisukohad ja vastuväited, tähtjaks 15.11.2022.

11.11.2022 esitas RK Konkurentsiametile ameti 08.11.2022 kirjale vastuseks parandatud ja korrigeeritud Hinnataotluse ning omapoolsed selgitused Hinnataotluse prognooside kohta.

Ajavahemikul 05.12.2022 – 16.12.2022 toimus Konkurentsiameti ja RK vahel arutelu ja kirjavahetus Hinnataotluses korrigeeritud tegevuskulude selgitamiseks ja täpsustamiseks. Arutelu käigus esitas RK 12.12.2022 (registreeritud 13.12.2022) kooskõlastamiseks korrigeeritud hinnataotluse.

ÜVVKS § 14² lg 11 tulenevalt peatus Hinnataotluse menetlemise tähtaeg perioodil 22.09.2022 – 10.10.2022, 12.10.2022 – 17.10.2022, 09.11.2022 – 11.11.2022 ja 06.12.2022 – 16.12.2022, kuna puudusid hinnamenetluse läbiviimiseks vajalikud andmed ja selgitused veeteenuse hindade kujunemise kohta, digiallkirjastatud korrektse veeteenuse hinnakujundusega taotlus

või kohaliku omavalitsuse arvamus vee-ettevõtja investeringute vastavuse kohta ühisveevärgi ning –kanalisatsiooni arendamise kavale.

Konkurentsiameti koduleheküljel avalikustatud „Hinnataotluse esitamise juhendi“⁷ p 4.1 näeb ette, et kui ettevõtja esitab veeteenuse hinna kooskõlastamiseks II poolaastal (01.07–31.12), täidetakse Küsimustiku veerg „majandusaasta 3“ jooksva aasta andmetega ning hinnataotlust menetletakse järgneva aasta andmete alusel. Tulenevalt asjaolust, et RK esitas Hinnataotluse 05.09.2022 ehk 2022. a II poolaastal, teostas Konkurentsiamet veeteenuse hinna analüüsi **2023. a 12 kuu andmete ehk regulatsiooniperioodi andmete alusel.**

Regulatsiooniperiood on 12-kuuline periood, mille kulud ja põhjendatud tulukus on aluseks veeteenuse hinna arvutamisel (Juhendi punkt 2.12). 12-kuuline periood on võetud hindade arvutamise aluseks selleks, et Konkurentsiametil oleks võimalik kontrollida ettevõtte poolt esitatud andmete õigsust (Konkurentsiametil on võimalik kontrollida Äriregistri teabesüsteemist⁸ ettevõtja majandusaasta aruandeid s.t 12 kuu andmeid ning hinnata selle põhjal muuhulgas vee-ettevõtja poolt koostatud prognooside ning seeläbi ka veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevate kulude, kapitalikulu ja tulukuse õigsust). 12-kuuline periood **ei tähenda samas** aga seda, et veeteenuse hinnad **peaksid kehtima 12 kuud**. 12 kuu prognoositavad kulud on hinna arvutamise aluseks. Kui ettevõtja leiab, et kooskõlastuse aluseks olnud kulud, kapitalikulu ja tulukus ei taga enam ÜVVKS § 14 lg 2 loetletut, siis võib ta tulla uuesti hinda kooskõlastama järgneva 12 kuu andmete alusel.

13.12.2022 registreeritud RK korrigeeritud Hinnataotluse kohaselt kujuneb kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind alljärgnevas tabelis (vt Tabel 1) kajastatud RK poolt esitatud tegevuskuludest, kapitalikulust ja tulukusest ning müügimahtudest (võetud vee ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügimaht) tulenevalt.

Tabel 1 RK veeteenuse hinna komponendid

rida	Hinna komponendid	Ühik	2023
1	Tegevuskulud	tuh €	109,1
2	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh €	5,0
3	Saastetasu	tuh €	1,6
4	Elektrienergia kulu	tuh €	32,4
5	Muud tegevuskulud	tuh €	70,1
6	Kapitalikulu	tuh €	9,3
7	Põhjendatud tulukus	tuh €	11,0
8	Lubatud müügitulu	tuh €	129,3
9	Järelevalvetasu 0,2% lubatud müügitulust	tuh €	0,3
10	Lubatud müügitulu järelevalvetasuga	tuh €	129,6
11	Võetud vee müügimaht	tuh m ³	41,8
12	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügimaht	tuh m ³	31,7
13	Müügimaht kokku	tuh m³	73,5

Konkurentsiamet teostab analüüsi RK ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutamise summaarsetele kuludele ja tulukusele, s.t kõikide piirkondade kõikide taotletud tasude (tasu võetud vee eest, tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest) aluseks olevatele

⁷ <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=18324>

⁸ <https://ariregister.rik.ee/>

tegevuskuludele, kapitalikulule ja tulukusele ning müügimahtudele (vt Tabel 1 veerg 2023). **Konkurentsiamet on seisukohal, et RK poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind on põhjendatud üksnes juhul, kui selle kujunemise alused vastavad ÜVVKS § 14 lg 2 toodud nõuetele.**

Järgnevalt esitab Konkurentsiamet seisukohad RK poolt taotletud veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevatele müügimahtudele ja kuludele hinnakomponentide lõikes (vt Tabel 1 read 1 - 13) võttes arvesse ettevõtja poolt esitatud andmeid ja menetluse käigus saadud selgitusi.

4. Vee-ettevõtja tegevuspiirkonna üldiseloomustus

RK osutab veeteenust Võru maakonnas Rõuge vallas.

ÜVVKS § 7 lg 2, 2² ja 3 kohaselt kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu oma otsusega vee-ettevõtja tegevuspiirkonna ning määrab vee-ettevõtja.

2017 aastal moodustati Eesti omavalitsuste haldusreformi tulemusel Mõniste, Misso, Varstu, Haanja ja Rõuge valla liitmisega uus kohaliku omavalitsuse üksus Rõuge vald, kes on eelnimetatud valdade üldõigusjärglane.

RK on määratud Rõuge Vallavolikogu 18.12.2018 otsusega nr 1-3/102 vee-ettevõtjaks Rõuge vallas Rõuge ja Misso alevikus ning Viitina, Nursi, Mõniste, Saru, Kuutsi ja Kimalasõ külates ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga hõlmatud aladel. Varstu alevikus ja Matsi ning Krabi külates ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga hõlmatud aladel on RK määratud vee-ettevõtjaks Rõuge Vallavolikogu 26.02.2019 otsusega nr 1-3/19.

Veeteenuse hinnad RK tegevuspiirkondades on kooskõlastatud Rõuge Vallavolikogu 02.05.2019 otsusega nr 2-3/163. Ülevaade RK tegevuspiirkonnas kehtivatest ja taotletavatest veeteenuse hindadest on kajastatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 2).

Tabel 2 Kehtivad veeteenused hinnad ja taotletavad veeteenuse hinnad

Veeteenus, piirkonnad		ühik	kehtiv hind	taotletav hind	muutus %
1	Tasu võetud vee eest	€/m ³	1,42	1,61	13,7
2	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	€/m ³	1,58	1,96	23,9

RK taotleb tegevuspiirkondades võetud vee ja reovee ärajuhtimise ning puhastamise hindade tõusu seoses elektrienergia kulu ning tegevuskulude kasvuga võrreldes 2019.a-l kohaliku omavalitsuse poolt kooskõlastatud hindade aluseks olnud kuludega.

ÜVVKS § 14 lg 3 mõttest⁹ lähtuvalt kooskõlastab Konkurentsiamet tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest reoveele, mis ei ületa kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjades sätestatud maksimaalseid reoainete

⁹ ÜVVKS § 14 lg 3 kolmanda lause kohaselt võib lisaks veeteenuse hinnale kehtestada ülenormatiivse reostuse tasu. Ülenormatiivse reostuse tasu ei kuulu kooskõlastamisele Konkurentsiametiga, kuna nimetatud tasu näol on tegemist vee-ettevõtja kliendile esitatava **rahalise nõudega**, mis on seotud reoveepuhasti töörežiimi taastamise ja ühiskanalisatsioonisüsteemi korrastamisega (vt ÜVVKS-i juurde kuuluvat „Seletuskirja monopolide ohjeldamise seaduse eelnõu (597SE) esimeseks lugemiseks esitatud muudetud tekstile“ ÜVVKS § 14 lg 3 kohta <http://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/a1b6818e-28d9-2be3-2395-bdabe3348660/Monopolidele%20hinnapiirangute%20kehtestamise%20seadus/>; seletuskiri esimese lugemise teksti juurde, lk 9 esimese lõigu kaks viimast lauset).

sisaldusi (reostusnäitaja piirväärtusi ehk lubatud piirväärtused) või vee-ettevõtja ja kliendi vahel sõlmitud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise lepinguga kehtestatud maksimaalseid reoainete sisaldusi või ÜVVKS § 10 lõike 2 alusel kehtestatud ühiskanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete maksimaalseid piirväärtusi. Vee-ettevõtja ja kliendi vahel sõlmitud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise lepingutes maksimaalsete reoainete sisalduste mittekokkuleppimisel või olukorras, kus ÜVVKS § 10 lõike 2 alusel kehtestatud ühiskanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete maksimaalseid piirväärtused rikuksid reoveepuhasti töörežiimi on oluline, et ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtused oleksid määratletud kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kinnitatavas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas (ÜVVKS § 8 lg 4 p 2), kuivõrd ÜVVKS § 10 lg 1 kohaselt peab vee-ettevõtja tagama oma tegevuspiirkonnas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu. ÜVVKS § 8 lg 6 järgi on vee-ettevõtja kohustatud vastu võtma kliendilt reovett, mille reoainete kontsentratsioonid ei ületa ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud piirväärtusi või mis ei kahjusta ühisveevärki ja -kanalisatsiooni ning ei põhjusta puhastusprotsessi häireid.

Rõuge vallas kehtivad endiselt Rõuge, Misso, Mõniste ja Varstu valdades varasemalt kehtestatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjad järgnevalt: Rõuge Vallavolikogu 25.09.2013 määrusega nr 8 kehtestatud „Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ja kasutamise eeskiri“¹⁰ Rõuge alevikus ja Viitina ning Nursi külades; Misso Vallavolikogu 18.02.2008 määrusega nr 6 kehtestatud „Misso valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“¹¹ Misso alevikus ja Kimalasõ külas; Mõniste Vallavolikogu 17.07.2014 määrusega nr 15 kehtestatud „Mõniste valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“¹² Mõniste, Saru ja Kuutsi külades; Varstu Vallavolikogu 19.05.2015 määrusega nr 6 kehtestatud „Varstu valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“¹³ Varstu alevikus ja Krabi ning Matsi külades.

Rõuge valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ja kasutamise eeskirja § 13 lg 1 ja 2 kohaselt on ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtused Rõuge aleviku ja Viitina ning Nursi külade piirkonna puhastitel alljärgnevad:

Tabel 3 Ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtused Rõuge alevikus ja Viitna ning Nursi külades

Reostusnäitaja	Lubatud piirväärtus
pH tase	6,0 – 9,0
Hõljuvaine (mg/l)	300
BHT ₇ (mg/l)	400
KHT (mg/l)	1000
Üldlämmastik (mg/l)	70
Üldfosfor (mg/l)	15

Mõniste ja Varstu valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjade § 13 lg 8, 11 ja 12 kohaselt on mõlemas piirkonnas ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee

¹⁰ Veebiaadress: <https://www.riigiteataja.ee/akt/409102013025?fbclid=IwAR1C5R-UDbkwC0qOVEon2jsyurlj-PCsCDby4hYQYRsjdWmVmfAvfjIkel4>

¹¹ Veebiaadress: <https://www.riigiteataja.ee/akt/422032013067>

¹² Veebiaadress: <https://www.riigiteataja.ee/akt/422072014002>

¹³ Veebiaadress: <https://www.riigiteataja.ee/akt/427052015055>

reostusnäitajate piirväärtused Varstu aleviku ja Mõniste, Saru, Kuutsi, Krabi ning Matsi külade piirkonna puhastitel alljärgnevad:

Tabel 4 Ühiskanaliseerimise juhitava reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtused Varstu aleviku ja Mõniste, Saru, Kuutsi, Krabi ning Matsi külates

<u>Reostusnäitaja</u>	<u>Lubatud piirväärtus puhastitel, kuhu juhitakse reovesi</u>	<u>Lubatud piirväärtuste erisus sademevee kraavidel, kui sademevesi ei juhitata puhastitele</u>
Vesinikioonide minimaalne sisaldus (pH)	6,5	
Vesinikioonide maksimaalne sisaldus (pH)	8,5	
Heljuvainete sisaldus (mg/l)	350,0	40
Biokeemiline hapnikutarve (mg/l)	350,0	
Keemiline hapnikutarve (mg/l)	700,0	
Polaarsete süsivesikute sisaldus (mg/l)	50,0	
Naftasaaduste sisaldus (mg/l)	1,5	5,0
Üldlämmastiku sisaldus (mg/l)	70,0	
Ühealuseliste fenoolide sisaldus (mg/l)	2,9	
Kahealuseliste fenoolide sisaldus (mg/l)	15,0	
Pindaktiivsete ainete sisaldus (mg/l)	44,0	
Üldfosfori sisaldus (mg/l)	9,0	
Sulfaatide sisaldus (mg/l)	80,0	

Endise Misso valla Misso aleviku ja Kimalasõ küla piirkonna puhastitel ei ole ühisveevärgi ja -kanaliseerimise kasutamise eeskirjaga reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtusi kehtestatud.

Konkurentsiameti kooskõlastatav veeteenuse hind kehtib RK tegevuspiirkondades klientidele, kelle poolt ühiskanaliseerimise juhitava reo- ja sademevee reostuse kontsentratsioon ei ületa RK vastavas tegevuspiirkonnas tabelis 3 ja 4 kajastatud piirväärtuste näitajaid.

Järgnevas tabelis (vt Tabel 5) on kajastatud RK poolt kasutatava ühisveevärgi ja -kanaliseerimise süsteemi iseloomustavad üldised näitajad aastatel 2020-2023.

Tabel 5 RK üldiseloomustus

Rida	ÜLDANDMED	ühik	2020	2021	2022	2023
1	Veetöötlusjaamade arv	tk	9	9	9	9
2	Puurkaevude arv	tk	11	11	11	11
3	Veepumplate arv	tk	1	1	1	1
4	Reoveepuhastite, biotiikide arv	tk	9	9	9	9
5	Reoveepumplate arv	tk	3	3	3	3
6	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	26	26	26	26
7	s.h uued ja rekonstrueeritud	km	20	20	20	20
8	Ühiskanaliseerimise torustike pikkus	km	17	17	17	17
9	s.h uued ja rekonstrueeritud	km	10	10	10	10
10	Torustike pikkus kokku	km	43	43	43	43
11	Veevaldkonna töötajate arv	in	2,0	2,0	2,0	2,0

RK ammutab Rõuge vallas vett ning juhib heitvett suublasse vastavalt veelubadele nr L.VV/332518, L.VV/331073, L.VV/330215 ja L.VV/329922. Nimetatud veeload on väljastatud RK-le põhjavee võtuks kvaternaari ja devoni veekihist ning reovee puhastamiseks ja heitvee juhtimiseks suublatesse Rõuge vallas.

RK tegevuspiirkonnas on 2023.a-l 11 puurkaevu, 1 veepumplat ning 9 veetöötlusjaama. Lisaks opereerib RK 3 reoveepumplaga ja 9 reoveepuhastiga (Misso, Rõuge ja Varstu alevike puhastid, Mõniste, Viitina ja Saru külade puhastid ning Viitina, Nursi ja Krabi biotiigid). Puhastitest väljuva heitvee juhib RK Rõuge vallas Lumbikraavi, Mustjõe, Koplidõtsa ja Koplakraavi suublatesse. RK tegevuspiirkonnas on 2023.a-l ühisveevärgi torustike pikkus 26 km-t ning ühiskanalisatsiooni torustike pikkus 17 km-t.

5. Müüginahud ja veekadu

5.1. Müüginahud

Müüginahule hinnangu andmine on oluline, kuna veeteenuse hind saadakse vastava veeteenuse lubatud müügitulu jagamisel müüginahuga. Mida väiksem on müüginah, seda suuremaks kujuneb veeteenuse hind.

Kaalutlusi, kas ettevõtja poolt esitatud ning veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevad müüginahud on põhjendatud, teostab Konkurentsiamet tuginedes Juhendi punktile 4.1, millest lähtuvalt kasutatakse müüginahu analüüsimisel alljärgnevat meetodeid:

- 1) müüginahu dünaamika (sh eelmiste perioodide müüginahud, majandusprognosid, pikaajalises arengukavas prognoositav veetarbimine, jm näitajad);
- 2) tarbijate arvu dünaamika ja prognoos.

5.1.1. Võetud vee müüginah

RK Hinnataotluses prognoositud võetud vee müüginah 41,8 tuh m³

Hinnataotluse kohaselt prognoosib ettevõtja 2023.a-l võetud vee müüginahuks 41,8 tuh m³.

Konkurentsiameti seisukoht võetud vee müüginahu 41,8 tuh m³ osas

Konkurentsiamet koostas tabeli (vt Tabel 6) ettevõtja poolt esitatud andmete alusel, kus on kajastatud võetud vee müüginahud RK tegevuspiirkonnas aastatel 2020 – 2023.

Tabel 6 Võetud vee müüginahud

Rida	VÕETUD VEE MÜÜGINAHUD	ühik	2020	2021	2022	2023
1	Tarbijatele müüdnud vee maht	th m ³	39,6	41,3	41,3	41,8
2	Abonentide arv	tk	361	364	364	364
3	<i>Abonentide arvu muutus</i>	<i>tk</i>		3	0	0
4	<i>Rajatud liitumispunktid</i>	<i>tk</i>	0	0	0	0
5	Abonendi aasta keskmine võetud vee teenuse tarbimine	m ³ /abonent	110	113	113	115
6	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		3,4	0,0	1,1
7	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	26	26	26	26

Tabelist (vt Tabel 6, read 3 ja 4) nähtub, et RK tegevuspiirkond on stabiilne ning uusi kliente pole olulisel määral eelnevatel aastatel lisandunud ega lisandu ka regulatsiooniperioodil (2021.a-l lisandus 3 klienti), samuti ei rajata piirkonda uusi liitumispunkte. RK

tegevuspiirkonna võetud vee müügimaht oli 2020.a-l 39,6 tuh m³, kasvas 2021.a-l 41,3 tuh m³-ni ja on prognoositud samale tasemele (41,3 tuh m³) ka 2022.a-ks (vt Tabel 6 veerud 2020 – 2022 rida 1). 2023.a-ks on ettevõtja prognoosinud võrreldes aastatega 2021 – 2022 võetud vee müüginahku kasvu tasemele 41,8 tuh m³-t (vt Tabel 6 veerg 2023 rida 1). **Kuna RK on prognoosinud tarbimise kasvavat trendi arvesse võttes regulatsiooniperioodi võetud vee müüginahku kõrgemaks eelnevate aastate (2020 – 2022) müüginahust, siis peab Konkurentsiamet põhjendatuks võetud vee müüginahku 41,8 tuh m³.**

5.1.2. Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahk

RK Hinnataotluses prognoositud reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahk 31,7 tuh m³

Hinnataotluse kohaselt prognoosib ettevõtja 2023.a-l reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahkuks 31,7 tuh m³.

Konkurentsiameti seisukoht reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahku 31,7 tuh m³ osas

Konkurentsiamet koostas tabeli (vt Tabel 7) ettevõtja poolt esitatud andmete alusel, kus on kajastatud reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahud RK tegevuspiirkonnas aastatel 2020 – 2023.

Tabel 7 Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahud

Rida	REOVEE MÜÜGINAHUD	ühik	2020	2021	2022	2023
1	Tarbijatele müüdnud reovee teenuse mahk	tuh m ³	30,7	30,8	31,4	31,7
2	Abonentide arv	tk	185	188	188	188
3	<i>Abonentide arvu muutus</i>	<i>tk</i>		3	0	0
4	<i>Rajatud liitumispunktid</i>	<i>tk</i>	0	0	0	0
5	Abonendi aasta keskmine reovee teenuse tarbimine	m ³ /abonent	166	164	167	169
6	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		-1,4	1,8	1,1
7	Ühiskanalisatsiooni torustike pikkus	km	17	17	17	17

Kuna RK tegevuspiirkond on stabiilne ja uusi liitumispunkte ei rajata, siis ei ole aastatel 2020 – 2022 lisandunud olulisel määral uusi reovee teenuse kliente (2021.a-l lisandus 3 klienti) ega lisandu ka regulatsiooniperioodil 2023.a-l (vt Tabel 7, read 3 ja 4). RK tegevuspiirkonnas oli reovee teenuse müüginahk 2020.a-l 30,7 tuh m³ ja jäi hinnanguliselt samale tasemele ka 2021.a-l, ehk 30,8 tuh m³-t (vt Tabel 7 veerud 2020 - 2021 rida 1). 2022.a-ks on ettevõtja prognoosinud I poolaasta teenuse tarbimismahude mõningasele kasvule tuginedes müüginahku kasvu tasemele 31,4 tuh m³-t ning 2023.a-ks on prognoosinud müüginahku kasvu veelgi tasemele 31,7 tuh m³-t (vt Tabel 7 veerg 2022 - 2023 rida 1). **Kuna RK on prognoosinud tarbimise kasvavat trendi arvesse võttes regulatsiooniperioodi reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahku kõrgemaks eelnevate aastate (2020 – 2022) müüginahust, siis peab Konkurentsiamet põhjendatuks reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahku 31,7 tuh m³.**

5.2. Veekadu

Veekadu leitakse ammutatud vee koguse, omatarbevee koguse ning müüdnud vee koguse vahena (ammutatud vee kogus lahutada omatarbevee kogus lahutada müüdnud vee kogus). Veekadu

iseloomustab muuhulgas ka veetorustiku tehnilist seisundit. Sellesse kategooriasse kuuluvad veeleked ja veemõõtjate ebatäpsusest tulenevad vahed. Olulise tähtsusega veekao tekkimisel on ehitatud torustiku vanus, ehituskvaliteet ja materjal.

Omatarbevee hulka loeb Konkurentsiamet võetud vee kogust, mida kasutatakse vee-ettevõtja poolt kaasnevate hooldustööde läbiviimisel, samuti plaanilisi ja mitteplaanilisi veevõtte ühisveevärgist, mis on mõõdetavad ja mida ei lülitata veekao hulka. Omatarbevee hulka ei arvestata tuletõrjeks võetavat vett ega võetud vee kogust, mida vee-ettevõtja kasutab muuks otstarbeks (nt kontoriruumides). Omatarbevee mahtu ei arvestata müüdü vee mahu hulka.

Veekaole hinnangu andmine on oluline, sest see mõjutab:

- 1) elektrienergia kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem kulub elektrienergiat vee pumpamiseks ja joogivee puhastamiseks);
- 2) kemikaalide kulu (mida väiksem on veekadu, seda väiksem on kemikaalide kulu, juhul kui vee töötlemisel kemikaale kasutatakse);
- 3) keskkonnatasude kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem tuleb maksta vee erikasutusõiguse tasu).

RK Hinnataotluses prognoositud omatarbevesi 9,0 tuh m³ ja veekadu 8,9 tuh m³

RK on prognoosinud oma tegevuspiirkonnas 2023.a-l omatarbevee mahuks 9,0 tuh m³ ja veekaoks 8,9 tuh m³, mis on 17,5% ammutatud vee mahust ilma omatarbeveeta.

Konkurentsiameti seisukoht omatarbevee 9,0 tuh m³ ja veekao 8,9 tuh m³ osas

Ülevaate saamiseks veekadude muutuse kohta ajas, koostas Konkurentsiamet ettevõtja poolt esitatud andmete alusel alljärgneva tabeli (vt Tabel 8).

Tabel 8 Veekadu

Rida	VEEKADU	ühik	2020	2021	2022	2023
1	Ammutatud vesi	tuh m ³	56,4	59,9	59,3	59,6
2	Vee omatarve	tuh m ³	8,4	9,3	9,0	9,0
3	<i>Omatarbevee osakaal ammutatud vee mahust</i>	%	14,9	15,5	15,2	15,1
4	Ammutatud vesi omatarbeta	tuh m ³	48,0	50,6	50,3	50,6
5	Võetud vee müügiimaht	tuh m ³	39,6	41,3	41,3	41,8
6	Veekadu (rida 1- rida 2- rida 4)	tuh m ³	8,4	9,3	9,0	8,9
7	Veekadu	%	17,6	18,4	17,9	17,5
8	<i>Veekao muutus võrreldes eelmise aastaga</i>	%		4,9	-2,7	-2,2
9	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	26	26	26	26
10	sh rekonstrueeritud torustikud	km	20	20	20	20
11	rekonstrueeritud torustike osakaal	%				76,9

Kuna veekao hulka ei arvestata omatarbevett, siis annab Konkurentsiamet eraldi hinnangu ettevõtja poolt prognoositud omatarbevee kogusele.

Omatarbevee kogus

Tabelist nähtub (vt Tabel 8 veerud 2020 - 2021 rida 2), et RK tegevuspiirkonnas oli 2020.a-l omatarbevee kogus 8,4 tuh m³ ja 2021.a-l 9,3 tuh m³. RK kasutab omatarbevett veepuhastusseadmete läbipesuks 9-s veetöötusjaamas (vt Tabel 5 rida 1), mistõttu kujuneb omatarbevee osakaal ammutatud vee mahust suhteliselt kõrgeks: vahemikus 14,9% - 15,5% aastatel 2020 – 2021 (vt Tabel 8 veerud 2020 - 2021 rida 3). 2022.a-ks ja regulatsiooniperioodiks 2023.a-ks on ettevõtja prognoosinud omatarbevee mahu tasemele 9,0

tuh m³ (vt Tabel 8 veerud 2022 – 2023 rida 2), mis 2022.a-l on 15,2% ammutatud vee mahust ja 2023.a-l 15,1% ammutatud vee mahust (vt Tabel 8 veerud 2022 - 2023 rida 3). Aastate 2020 – 2021 keskmiseks omatarbevee osakaaluks kujuneb 15,2 % (14,9 + 15,5 = 15,2). Seega on aastate 2022 ja 2023 omatarbevee mahud prognoositud sarnaseks 2020 – 2021 aastate keskmise omatarbeveega. **Konkurentsiamet loeb põhjendatuks regulatsiooniperioodi omatarbevee koguse 9,0 tuh m³, mille osakaal 15,1% ammutatud vee mahust on mõnevõrra madalam, kuid sarnane aastate 2020 – 2021 keskmise omatarbevee osakaaluga (15,2% ammutatud vee mahust).**

Veekadu

RK tegevuspiirkonnas oli 2020.a-l veekao osakaal (ammutatud vee mahust ilma omatarbeveeta) 17,6% ja 2021.a-l 18,4 % (vt Tabel 8 rida 7). RK on hinnamenetluses selgitanud, et 2017.a-l toimunud Eesti omavalitsuste liitmise tulemusel lisandus tegevuspiirkonda ka endine Varstu vald, kus on väga palju nõukogudeaegseid halvas seisukorras torustikke, kus esineb pea iga nädal veelekkeid. Seetõttu on RK tegevuspiirkonnas veekao osakaal suur, ehkki paljud torustikud teistes piirkondades on rekonstrueeritud. Veekao lekete põhjustega tegeletakse ja likvideeritakse jooksvalt, kuid seni ei ole õnnestunud veekadu olulisel määral vähendada. RK on prognoosinud 2022.a-ks esimese 8 kuu veekao näitajatele tuginedes veekao osakaalu 17,9% (vt Tabel 8 veerg 2022 rida 7). 2023.a-ks prognoosib RK võrreldes eelnevate aastatega veekao näitajas mõningast efektiivsust, ehk 17,5% ammutatud vee mahust ilma omatarbeveeta (vt Tabel 8 veerud 2022 – 2023 rida 7). **Võttes arvesse, et RK on prognoosinud regulatsiooniperioodil veekao osakaalu ammutatud vee mahust ilma omatarbeveeta efektiivsemaks 2020 – 2021 aastate tegelikust veekao näitajatest, siis loeb Konkurentsiamet põhjendatuks veekao näitaja 17,5% ning seega veekao 8,9 tuh m³ 2023.a-l.**

6. Veeteenuse hinda lülitatavad tegevuskulud

ÜVVKS § 14 lg 2 ning sellest lähtuvalt Juhendi punkti 7.1 järgi on veeteenuse hindade arvutamise aluseks lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil ning punkti 7.2 kohaselt lülitatakse veeteenuse hindadesse tegevuskulud, kapitalikulu ja põhjendatud tulukus. Juhendi punkti 2.15 kohaselt on tegevuskulud hinda lülitatavad põhjendatud kulud, mis ei sisalda kapitalikulu ja finantskulu (finantskuludeks võivad olla kulud investeringutelt tütar- või sidusettevõttesse, kulud muudelt pikaajalistelt finantsinvesteringutelt, intressikulud, kahjum valuutakursi muutustest või kahjum lühiajalistelt finantsinvesteringutelt¹⁴). Alljärgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu Hinnataotluses esitatud tegevuskulude kohta.

Kaalutlusi, kas veeteenuse hinda lülitatud tegevuskulud on ÜVVKS § 14 lg 2 alusel põhjendatud, teostab Konkurentsiamet tuginedes Juhendi p 4.2 kuni 4.8. Juhendi punktist 4.2 lähtuvalt jagunevad tegevuskulud alljärgnevalt:

- 1) mittekontrollitavad kulud, kusjuures Konkurentsiamet annab eraldi hinnangu vee erikasutusõiguse tasule ning saastetasule;
- 2) kontrollitavad kulud, kusjuures Konkurentsiamet annab eraldi hinnangu elektrienergia kulule ning muudele tegevuskuludele.

¹⁴ <http://www.rmp.ee/raamatupidamine/rtj/>; RTJ 2 Lisa 2 Kasumiaruande kirjete selgitus

6.1. Mittekontrollitavad kulud

Juhendi punkti 4.4 kohaselt on mittekontrollitavatel hindadel/tasudel põhinevad kulud (edaspidi mittekontrollitavad kulud) need, mis ei ole mõjutatavad ettevõtja majandustegevuse kaudu, vaid sõltuvad ettevõtja-välistest teguritest (eelkõige seadusandlusest). Näiteks on Juhendi punkti 4.4 kohaselt ettevõtja jaoks mittekontrollitavad:

- 1) teisele vee-ettevõtjale makstavad tasud veeteenuse eest (juhul kui need on kooskõlastatud vastavalt ÜVVKS § 14¹ lg 2);
- 2) seaduses sätestatud keskkonnatasude määrad;
- 3) administratiivselt reguleeritavad hinnad;
- 4) muud seadustest tulenevad koormised ja kohustused.

Juhendi punkti 4.5 kohaselt lülitatakse täielikult veeteenuse hinda Juhendi p 4.4 lähtuvad määrad, tasud vm, küll aga peab ettevõtja põhjendama vastavate määrade, tasudega maksustatavaid koguseid (nt ammutatava vee kogused, saastekogused jm).

RK-1 on mittekontrollitavateks kuludeks vee erikasutusõiguse tasu (vee erikasutusõiguse tasumäär) ja saastetasu (keskkonda heidetava saasteainete tasumäärad) ning osaliselt ka elektrienergia kulu (elektrienergia hinnas sisalduv võrgutasu, taastuvenergia tasu ja elektriaktsiisi hinnakomponent). Lisaks võib mittekontrollitava kuluna käsitleda maamaksu- ja riigilõivukulu, kuid kuna nende kulude osakaal on tegevuskuludest väga väike, siis analüüsib Konkurentsiamet maamaksu- ja riigilõivukuludid koos muude tegevuskuludega.

RK poolt prognoositud mittekontrollitavad kulud summas 6,6 tuh €

RK on Hinnataotluse kohaselt prognoosinud veeteenuse hinda lülitatavaks vee erikasutusõiguse tasuks 5,0 tuh € ja saastetasuks 1,6 tuh €, ehk kokku mittekontrollitavate kulude summaks 6,6 tuh €.

Konkurentsiameti seisukoht mittekontrollitavate kulude kohta

Järgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu RK poolt veeteenuse hinda lülitatavatele mittekontrollitavatele kuludele kulukomponentide lõikes.

6.1.1. Vee erikasutusõiguse tasu

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi KeTS) § 10 lg 1 kohaselt makstakse vee erikasutusõiguse tasu õiguse eest võtta veekogust või põhjaveekihist vett erikasutuse korras.

Vee erikasutusõiguse tasu kujuneb prognoositud ammutatud vee kogusele KeTS § 10 lg 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 17.11.2014 määruse nr 169 (kehtib alates 01.01.2016) „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“¹⁵ lisas sätestatud vee erikasutusõiguse tasumäärade rakendamisel.

Juhendi punkti 4.5 kohaselt võetakse vee erikasutusõiguse tasumäärad täielikult arvesse vee erikasutusõiguse tasu arvutamisel, küll aga peab ettevõtja põhjendama vee erikasutusõiguse määradega maksustatavaid vee koguseid.

¹⁵ Leitav veebiaadressilt: <https://www.riigiteataja.ee/akt/121112014011>

RK poolt veeteenuse hinda lülitatud vee erikasutusõiguse tasu 5,0 tuh €

Hinnataotluse kohaselt lülitab RK veeteenuse hinda vee erikasutusõiguse tasu 5,0 tuh €.

Konkurentsiameti seisukoht vee erikasutusõiguse tasu 5,0 tuh € osas

Keskkonnalubade nr L.VV/332518, L.VV/331073, L.VV/330215 ja L.VV/329922 kohaselt on RK-l õigus ammutada joogivett devoni ja kvaternaari ja põhjaveekihist.

Vabariigi Valitsuse 17.11.2014 määruse nr 169 „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ §-s 1 osundatud lisa kohaselt on alates 01.01.2019 vee erikasutusõiguse tasumäär vee ammutamisel devoni põhjaveekihist (devoni põhjaveekiht ordoviitsiumi kihini) **84,68 €/tuh m³** ja kvaternaari põhjaveekihist **63,01 €/tuh m³**.

Hinnataotluses prognoosib RV ammutatud vee koguseks regulatsiooniperioodil 59,6 tuh m³.

Ammutatud vee kogus on otseselt arvatav võetud vee müüginahust, omatarbevee mahust ja veekaost ehk ammutatud vee kogus = võetud vee müüginahust + omatarbevee mahust + veekadu.

Tulenevalt Konkurentsiamet poolt käesolevas otsuses põhjendatuks loetud võetud vee müüginahust 41,8 tuh m³ (p 5.1.1), omatarbevee mahust 9,0 tuh m³ (p 5.2) ja veekaost 8,9 tuh m³ (p 5.2) kujuneb RK põhjendatud regulatsiooniperioodil ammutatavaks vee koguseks 59,6 tuh m³ (41,8 + 9,0 + 8,9 = 59,6)¹⁶.

Ülevaade RK poolt erinevatest põhjaveekihtidest ammutatud vee koguste kohta on toodud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 9).

Tabel 9 Ammutatud vee kogused

Rida	AMMUTATUD VESI	ühik	2020	2021	2022	2023
1	Ammutatud vee kogus devoni põhjaveekihist	tuh m ³	55,0	58,2	57,6	57,9
2	Ammutatud vee kogus kvaternaari põhjaveekihist	tuh m ³	1,4	1,7	1,7	1,7
3	Ammutatud vesi kokku	tuh m³	56,4	59,9	59,3	59,6
4	<i>Devoni põhjaveekihi osakaal</i>	%	97,4	97,1	97,1	97,1
5	<i>Kvaternaari põhjaveekihi osakaal</i>	%	2,6	2,9	2,9	2,9

Tabelist nähtub, et suurima mahuga ning kõrgema vee erikasutusõiguse tasumääraga maksustatud devoni põhjavee kihi osakaal oli 2020.a-l 97,4%, mis langes 2021.a-l 97,1%-ni (vt Tabel 9 rida 4 veerud 2020-2021). Seega madalama vee erikasutusõiguse tasumääraga maksustatud kvaternaari põhjavee kihi osakaal tõusis 2020.a 2,6%-lt 2021.a-l 2,9%-ni (vt Tabel 9 rida 5 veerud 2020-2021). 2022.a ja regulatsiooniperioodi ehk 2023.a põhjaveekihi osakaalud on RK prognoosinud samale tasemele 2021.a ammutatud vee osakaaludega (vt Tabel 9 veerud 2022-2023 read 4 ja 5). **Kuna RK on prognoosinud regulatsiooniperioodil erinevatest põhjaveekihtidest ammutatava vee osakaalud viimaste tegelike näitajatega samaks, siis loeb Konkurentsiamet põhjendatuks devoni põhjaveekihist ammutatava vee osakaalu**

¹⁶ Konkurentsiametile on võetud vee müüginahust, omatarbevee ja veekao kohta teada andmed käesolevas otsuses näidatust suurema täpsusega (kajastatud Exceli tabelites). Ammutatud vee koguse arvutamisel lähtub amet Exceli tabelis kajastatud täpsematest andmetest.

97,1% ehk vee koguse 57,9 tuh m³ ja kvaternaari põhjaveekihist ammutatava vee osakaalu 2,9% ehk vee koguse 1,7 tuh m³.

Rakendades devoni põhjaveest ammutatava vee kogusele 57,9 tuh m³ vee erikasutusõiguse tasumäära 84,68 €/tuh m³ ja kvaternaari põhjaveest ammutatava vee kogusele 1,7 tuh m³ vee erikasutusõiguse tasumäära 63,01 €/tuh m³ [(57,9 tuh m³ × 84,68 €/tuh m³ + 1,7 tuh m³ × 63,01 €/tuh m³) / 1000 = 5,0 tuh €], kujuneb RK vee erikasutusõiguse tasuks kokku 5,0 tuh €, mis vastab RK Hinnataotluses prognoositud vee erikasutusõiguse tasule ja on ÜVVKS § 14 lg 2 p 1 ja 3 tulenevalt põhjendatud lülitada regulatsiooniperioodil veeteenuse hinda.

6.1.2. Saastetasu

Vee-ettevõtja peab ÜVVKS § 10 lg 1 järgi tagama oma tegevuspiirkonnas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu. Veeseaduse (edaspidi VeeS) järgi on reovee puhastamine vee-ettevõtja kohustus. VeeS § 187 kohaselt on vee-ettevõtja kohustatud soetama endale veeloa ja KeTS §-de 3, 5, 17, 20 ja 24 kohaselt maksma veekogu reostamisel keskkonnatasuna saastetasu. KeTS § 14 lg 1 kohaselt rakendatakse saastetasu, kui saasteaineid heidetakse välisõhku, veekogusse, põhjavette või pinnasesse või kõrvaldatakse jäätmeid. Keskkonnatasude rakendamise eesmärk on KeTS § 4 lg 1 järgi vältida või vähendada saasteainete keskkonda heitmisega võimalikku kahju.

RK poolt veeteenuse hinda lülitatud saastetasu 1,6 tuh €

Hinnataotluse kohaselt prognoosib RK regulatsiooniperioodil makstavaks saastetasu summaks 1,6 tuh € ning soovib selle lülitada kooskõlastavasse veeteenuse hinda.

Konkurentsiameti seisukoht veeteenuse hinda lülitatud saastetasu 1,6 tuh € kohta

RK puhastab veelubade nr L.VV/332518, L.VV/331073, L.VV/330215 ja L.VV/329922 kohaselt reovett 9 reoveepuhastiga: Misso, Rõuge ja Varstu alevike ning Mõniste, Viitina ja Saru külade puhastites ning Viitina, Nursi ja Krabi biotiikides. Puhastitest väljuva heitvee juhib RK Rõuge vallas Lumbikraavi, Mustjõe, Koplímõtsa ja Koplikraavi suublatesse.

Saastetasu kujuneb saastekoguse, saastetasumäära, suubla koefitsiendi ja KeTS § 20 lg 5 nimetatud saastetasumäärade vähendamist kajastava ehk nn efektiivsuse koefitsiendi korrutisena. Kuna RK veeteenuse hinda lülitatav saastetasu summa moodustab käesoleva otsusega põhjendatuks peetavast veeteenuse müügitulust vaid 1,2% (1,6 / 129,3 × 100 = 1,2), siis ei analüüsi Konkurentsiamet kõiki saastetasu arutamise aluseks olevaid komponente detailselt¹⁷, vaid annab hinnangu prognoositud tasu summale.

Ülevaade ettevõtja poolt tasutud ja prognoositud saastetasu summadest aastatel 2020-2023 on esitatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 10).

Tabel 10 Saastetasud

Rida	Saastetasu andmed	ühik	2020	2021	2022	2023
1	Saastetasu	tuh €	1,7	2,6	1,4	1,6
2	<i>muutus võrreldes eelneva aastaga</i>	%		57,4	-46,5	11,9
3	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügitulust	tuh m ³	30,7	30,8	31,4	31,7
4	Saastetasu ühikukulu reovee teenuse hinnas	€/ m ³	0,05	0,09	0,05	0,05

¹⁷ Menetlusökonoomika kaalutlustest lähtuvalt ei vii Konkurentsiamet läbi saastetasude kujunemise süvaanalüüsi, kuna saastetasu osakaal kogukuludest on niivõrd väike, et omab väheolulist mõju veeteenuse hinnale.

Tabelist nähtub, et RK saastetasu oli 2020.a-l 1,7 tuh € ja 2021.a-l 2,6 tuh € (vt Tabel 10 veerud 2020 – 2021 rida 1). 2022.a-ks on RK prognoositud saastetasu kokku 1,4 tuh € ja 2023.a-ks 1,6 tuh € (vt Tabel 10 veerud 2022 – 2023 rida 1).

KeTS § 20 lg 1 ja lg 5 sätestab saastetasumäärad ja nende vähendamist võimaldavad alused, mis on kehtinud alates 01.01.2015 ning kehtisid ja kehtivad ka 2020 – 2023 aastate perioodil. Seega saastetasude suurus ja muutus ei ole tingitud saastetasumääradest vaid saastekogustest, mis omakorda sõltuvad puhastatava reovee mahtudest. RK tegevuspiirkond on aastatel 2020 – 2022 olnud ja on ka regulatsiooniperioodil stabiilne ning muutusi ettevõtja tegevuspiirkondades ega hallatavates puhastites ei ole toimunud (vt Tabel 5 rida 4). Stabiilseks saab lugeda ka reovee teenuse müügimahtusid, mis perioodil 2020 – 2022 ei ole märkimisväärselt muutunud ega muutu oluliselt ka 2023.a-l. Eeltoodu võimaldab regulatsiooniperioodi saastetasu põhjendatuse hindamisel indikatiivselt võrrelda saastetasu ühikukulu puhastatava reovee hinnas aastatel 2020 ja 2021 ja prognoosaastatel 2022 ja 2023.

2020.a-l kujunes saastetasu kuluks 1 m³ reovee teenuse hinnas¹⁸ 0,05 €-t ja 2021.a-l 0,09 €-t (vt Tabel 10 veerud 2020 – 2021 rida 4). Aastateks 2022 ja 2023 on RK prognoositud 1 m³ reovee teenuse hinda saastetasu ühikukulu 0,05 €-t (vt Tabel 10 veerud 2022 – 2023 rida 4), mis on samal tasemel eelnevate aastate madalaima reovee teenuse ühikukuluga (0,05 €/m³ 2020.a-l).

Kuna regulatsiooniperioodiks prognoositud saastetasu ühikukulu 0,05 €-t 1 m³ reovee teenuse hinnas jääb samale tasemele eelnevate aastate (2022 – 2021) madalaima saastetasu ühikukuluga, siis peab Konkurentsiamet ÜVVKS § 14 lg 2 p 1 ja 3 alusel põhjendatuks veeteenuse hinnas saastetasu 1,6 tuh €.

6.2. Kontrollitavad kulud

Kaalutlusi, kas veeteenuse hinda lülitatud kontrollitavad kulud on ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 alusel põhjendatud, teostab Konkurentsiamet tuginedes Juhendi p 4.2 kuni 4.8.

Kontrollitavate kuludena defineerib Konkurentsiamet vastavalt Juhendi punktile 4.3 kulusid, mida ettevõtja saab mõjutada oma efektiivsema majandustegevuse kaudu.

Juhendi punkti 4.6 kohaselt ei lülitata veeteenuse hindadesse alljärgnevaid kuluartikleid (analoogselt Vee Määrusega, mida rakendatakse juhul, kui vee-ettevõtja hind ei vasta ÜVVKS-s kajastatud põhimõtetele):

- 1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;
- 2) sponsorlus, kingitused ja annetused;
- 3) veeteenuse vahendajatele makstavad tasud;
- 4) põhitegevusega mitteseotud kulud;
- 5) seaduse alusel vee-ettevõtjale määratud trahve ja viiviseid;
- 6) finantskulud;
- 7) vee-ettevõtja tulumaksukulu (näiteks dividendide tulumaksu kulu);
- 8) teised ettevõtte majandusanalüüsi käigus mittepõhjendatuks osunud kulud.

¹⁸ Konkurentsiametile on saastetasu ühikukulu arvutamiseks teada reovee teenuse mahtude ja saastetasude kohta andmed käesolevas otsuses näidatust suurema täpsusega (kajastatud Exceli tabelites). Arvutuste tegemisel lähtub amet Exceli tabelis kajastatud täpsematest andmetest.

Juhendi punkti 4.8 kohaselt kasutatakse ettevõtja kulude analüüsi süstemaatilisel teostamisel muuhulgas alljärgnevat meetodeid:

- 1) kulude dünaamika jälgimine ajas ning selle võrdlus tarbijahinnaindeksi¹⁹ (THI) dünaamikaga;
- 2) erinevate kulukomponentide põhjendatuse süvaanalüüs (sh. eksperthinnangud);
- 3) vee-ettevõtja tegevuskulude ning nende põhjal arvatud statistiliste näitajate võrdlemine teiste vee-ettevõtjate näitajatega.

RK poolt veeteenuse hinda lülitatud kontrollitavad kulud summas 102,5 tuh €

RK on Hinnataotluse kohaselt prognoosinud veeteenuse hinda lülitatavateks kontrollitavateks kuludeks kokku 102,5 tuh €, millest:

- 1) elektrienergia kulu 32,4 tuh €,
- 2) muud tegevuskulud 70,1 tuh €;

Nimetatud kontrollitavatele kuludele annab Konkurentsiamet käesoleva otsuse järgnevatel punktides eraldi hinnangu lähtuvalt RK poolt Hinnataotlusega esitatud andmetest ning menetluse käigus saadud selgitustest.

6.2.1. Elektrienergia kulu

RK poolt veeteenuse hinda lülitatud elektrienergia kulu 32,4 tuh €

Hinnataotluse kohaselt prognoosib RK 2023.a-l veeteenuse osutamisel tarbitavaks elektrienergia koguseks 142,8 MWh ja elektrienergia kuluks veeteenuse hinnas 32,4 tuh €.

Konkurentsiameti seisukoht elektrienergia kulu 32,4 tuh € osas

Elektrienergia kulu kujuneb elektrienergia koguse korrutamisel elektrienergia hinna, võrguteenuse hinna, elektriaktsiisi ning taastuenergia tasu summaga, mistõttu annab Konkurentsiamet alljärgnevalt kõikidele eelnimetatud elektrienergia kulu arvutamise aluseks olevatele komponentidele hinnangu eraldiseisvalt.

Elektrienergia kogus

RK kasutab veeteenuse osutamisel elektrienergiat vee pumpamiseks ja puhastamiseks ning reovee ärajuhtimiseks ja puhastamiseks. Konkurentsiamet koostas RK poolt esitatud andmete alusel tabeli veeteenuse osutamisel tarbitud elektrienergia koguste ja kulu kohta (vt Tabel 11).

Tabel 11 Veeteenuse osutamise seotud elektrienergia kogused ja kulu

Rida	ELEKTRIENERGIA KULU	ühik	2020	2021	2022	2023
1	Elektrienergia kulu veeteenuse hinnas	tuh €	15,0	18,1	32,4	32,4
2	<i>Muutus %</i>	%		21,1	78,6	0,0
3	Elektrienergia tarbimine veeteenuse objektidel	MWh	134,1	146,5	142,8	142,8
4	<i>Muutus %</i>	%		9,2	-2,5	0,0
5	Ammutatud vee kogus	tuh m ³	56,4	59,9	59,3	59,6
6	Reovee kogus	tuh m ³	30,7	30,8	31,4	31,7
7	Vee ja reovee kogus kokku (rida 5 + 6)	tuh m³	87,2	90,7	90,7	91,4

¹⁹ THI väljendab üldises majanduskeskkonnas aset leidva kulude kasvu dünaamikat, mis avaldub lõpptulemusena keskmise tarbija ostukorvi hinna muutuses.

Rida	ELEKTRIENERGIA KULU	ühik	2020	2021	2022	2023
8	Elektrienergia tarbimise erikulu kogu veekoguse suhtes	kWh/m ³	1,538	1,615	1,575	1,563
9	<i>Erikulu muutus võrreldes eelmise aastaga</i>	%		5,0	-2,5	-0,8
10	Keskmine elektrienergia hind	sent / kWh	11,2	12,4	22,7	22,7

RK veeteenuse osutamisel tarbitud elektrienergia kogus oli 2020.a-l 134,1 MWh-i ja 2021.a-l oli 146,5 MWh-i (vt Tabel 11 veerud 2020 - 2021 rida 3). 2022.a ja 2023.a-teks on RK planeerinud veeteenuse osutamisega seotud elektrienergia koguse 142,8 MWh-i tasemele (vt Tabel 11 veerud 2022 – 2023 rida 3).

Kuna elektrienergia tarbimine on sõltuvuses ammutatava ja töödeldava vee ning ärajuhitava ja puhastatava reovee kogusest, siis hinnangu andmiseks veeteenusega seotud elektrienergia kogustele, arvutas Konkurentsiamet veeteenusega seotud elektrienergia erikulu (vt Tabel 11 rida 8), ehk elektrienergia kogus (vt Tabel 11 rida 3) jagatud ammutatud vee ja reovee teenuse müügi mahuga (vt Tabel 11 rida 7).

RK veeteenuse elektrienergia erikulu oli 2020.a-l 1,538 kWh/m³ ja 2021.a-l 1,615 kWh/m³ (vt Tabel 11 veerud 2020 - 2021 rida 8). RK poolt prognoositud andmete alusel kujuneb 2022.a-l veeteenuse elektrienergia erikuluks 1,575 kWh/m³ (vt Tabel 11 veerg 2022 rida 8) ja regulatsiooniperioodil ehk 2023.a-l 1,563 kWh/m³ (vt Tabel 11 veerg 2023 rida 8). Aastate 2020 – 2021 keskmiseks elektrienergia erikuluks kujuneb 1,577 kWh/m³ (1,538 + 1,615 = 1,577). Seega nähtub, et RK on planeerinud aastatel 2022 ja 2023 elektrienergia tarbimise veeteenuse objektidel sarnaseks, kuid mõnevõrra efektiivsemaks võrreldes 2020 – 2021 aastate keskmise elektrienergia erikulu näitajaga. **Konkurentsiamet loeb põhjendatuks regulatsiooniperioodil elektrienergia erikulu 1,563 kWh/m³, mis on mõnevõrra madalam, kuid sarnane aastate 2020 – 2021 keskmise elektrienergia erikuluga (1,577 kWh/m³).**

Veeteenuse osutamisel kasutatav elektrienergia kogus on arvatav põhjendatuks peetud ammutatud vee mahu ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügi mahu summa ning põhjendatud elektrienergia erikulu alusel.

Käesoleva otsuse punktides 6.1.1 ja 5.1.2 luges Konkurentsiamet põhjendatuks RK tegevuspiirkondades regulatsiooniperioodiks prognoositud ammutatud vee mahu ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügi mahu. Seega peab Konkurentsiamet põhjendatuks ka elektrienergia kogust 142,8 MWh-i regulatsiooniperioodil, mis on saadud elektrienergia erikulu ja ammutatava vee ning reovee mahu korrutise tulemusena $[1,563 \times 91,4) = 142,8 \text{ MWh}]^{20}$.

Elektrienergia hind

Hinnataotlusega esitatud andmete kohaselt on RK prognoosinud regulatsiooniperioodi elektrienergia hinnaks **17,070 senti/kWh**. Elektrienergia ostmiseks vabaturult küsis ettevõtja riigihanke (riigihange nr 223054: „Üleriigiline ühishange elektrienergia ostmiseks VIII: linnadele, valdadele, nende ning teistele asutustele ja ettevõtetele 2020-2024”) raamlepingu raames erinevatelt elektrimüüjatelt pakkumisi elektrienergia tarneks fikseeritud elektrienergia hinnale (minikonkurs 2022: riigihange nr 250312), mille raames esitas parima pakkumise Eesti Energia AS (fikseeritud elektrienergia hind 17,070 €/MWh; teiste ettevõtete poolt pakutav hind oli kõrgem või ei nõustunud pakkumist fikseeritud hinnale tegema). Soodsaimast

²⁰ Konkurentsiametile on teada mahtude ja erikulu andmed tekstis esitatust suurema täpsusega (kajastatud Exceli tabelites). Arvutuse tegemisel lähtub Konkurentsiamet käesolevas punktis kajastatud andmetest täpsimatest andmetest.

hinnapakumisest lähtuvalt sõlmisid RK ja Eesti Energia AS 23.08.2022 elektrienergia tarneks tagasiulatuvalt müügilepingu nr 388012, mis kehtib perioodil 01.07.2022 kuni 30.06.2023. Seega kujuneb RK elektrienergia hind lepingulisest fikseeritud hinnast **170,70 €/MWh**, ehk 17,070 senti kWh.

Fikseeritud hinnaga sõlmitud elektrienergia tarnelepingu põhjendatuse kontrollimiseks, võrdles Konkurentsiamet RK lepingulist fikseeritud elektrienergia hinda 170,70 €/MWh täiendavalt ka Nord Pool²¹ elektribörsi Eesti hinnapiirkonna elektrienergia keskmiste hindadega viimasel kolmel kuul, mis olid järgmised (vt Tabel 12):

Tabel 12 Elektrienergia keskmised börsihinnad

	1	2
rida	Nord Pool Eesti hinnapiirkonna elektrienergia keskmised hinnad	€/MWh
1	2022 – September	228,93
2	2022 – Oktoober	174,29
3	2022 – November	218,99
4	<i>Viimase 3 kuu (september - november.22) keskmine hind</i>	<i>207,40</i>

Eelnevast tabelist nähtub, et viimase kolme kuu (september kuni november 2022) keskmiseks elektrienergia börsihinnaks kujunes 207,40 €/MWh. RK poolt AS-ga Eesti Energia sõlmitud lepinguline fikseeritud hind 170,70 €/MWh jääb madalamaks eelneva kolme kuu keskmisest börsihinnast, mistõttu peab Konkurentsiamet RK käitumist fikseeritud hinnaga elektrienergia tarnelepingu sõlmimisel ettevõtte riskide haldamisel äriselt mõistlikuks.

Elektrienergia hinnatõus on toimunud kogu 2021. aasta jooksul (eriti teisel poolaastal) ja seda terves Euroopas. Seejuures on fossiilkütustest toodetava elektri hind väga tugevalt sõltuv tootmisel tekkivatest süsinikuheitmetest ja CO₂ kvoodihinnast (CO₂ kvoodihind on 2021 aasta jooksul tõusnud 138,6%). 2022. a-l on seoses Venemaa agressiooniga Ukrainas pinged energiaturgul veelgi suurenenud. Gaasihind on maailmaturul veelgi tõusnud, mis on tõstnud ka gaasijaamades toodetava elektrienergia hinda.

Eeltoodust tulenevalt peab Konkurentsiamet põhjendatuks RK elektrienergia lepingulist fikseeritud hinda 17,070 senti/kWh, mis kujunes erinevate elektrienergia müüjate poolt pakutud hindadest soodsaimaks elektrienergia fikseeritud hinnaks ja jääb madalamaks eelneva kolme kuu keskmisest elektrienergia börsihinnast.

ÜVVKS § 14 lg 2 kohaselt peab veeteenuse hind olema kulupõhine. Kui ettevõtja sõlmib elektrienergia tarneks uue lepingu, mille hind on madalam käesolevast AS-ga Eesti Energia sõlmitud lepingulisest hinnast, siis **on ettevõtja kohustatud viivitamatult esitama taotluse** veeteenuse hinna alandamiseks hinda lülitatava elektrienergia kulu vähenemise tõttu, võttes mh arvesse ÜVVKS § 14² lg 6 sätestatut²². ÜVVKS § 14 lg 2 kohaselt peab veeteenuse hind olema kulupõhine. Kui vee-ettevõtja elektrienergia kulu langeb tulenevalt uuest madalamast elektrienergia hinnast, siis ei vasta veeteenuse hind enam ÜVVKS-is sätestatud kulupõhisuse nõuetele ja vee-ettevõtja hakkab teenima kumuleeruvalt ülemäärast tulu, mis on vastuolus

²¹ Veebiaadress: <https://www.nordpoolgroup.com/Market-data/Dayahead/Area-Prices/EE/Monthly/?view=table>

²² Tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 6 on vee-ettevõtja kohustatud jälgima oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid, mis mõjutavad veeteenuse hinda, ning teavitama Konkurentsiametit hiljemalt 30 päeva jooksul arvates asjaolu ilmnemisest, mis võib mõjutada veeteenuse hinda rohkem kui 5 protsendi võrra. Konkurentsiamet otsustab 30 päeva jooksul sellise teabe saamisest arvates, kas ja millise tähtaja jooksul peab vee-ettevõtja esitama uue hinnataotluse.

ÜVVKS § 14 lg 2, mille kohaselt tohib veeteenuse hinnaga katta vaid veeteenuse põhjendatud kulud ning põhjendatud tulukuse. Monopoolsete ettevõtete tulunorm peab olema piiratud vältimaks turgu valitseval ettevõttel teenida tarbija arvelt ülikasumeid ning hinnaregulaatori (antud juhul Konkurentsiamet) seadusejärgne ülesanne on kontrollida, et seadusest tulenevad hinnaregulatsiooni põhimõtted on monopoolsete ettevõtjate puhul rakendatud ning tarbijate õigusi õiglasele monopoolse teenuse hinnale ei ole rikutud.

Riigikogu võttis 19.10.2022 vastu äritarbija elektri universaalteenuse eelnõu, mis annab elektrituruseaduse (edaspidi ELTS) § 3 lg 15² ja lg 34¹ mõistes mikro- ja väikeettevõtetele ning ELTS § 12 lg 5 ja 7 sätestatud tingimustel mittetulundusühingutele, sihtasutustele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele võimaluse osta elektrienergiat universaalteenusena sarnaselt kodutarbijatega. Konkurentsiametile teadaolevalt on ettevõtjal olemas eeldused ka universaalteenuse lepingu sõlmimiseks. Sõltumata elektrienergia teenuse liigist või paketist, kui RK sõlmib elektrimüüjaga uue kokkuleppe elektri tarnimiseks madalama hinnaga kui käesolevas otsuses aktsepteeritud elektrienergia lepinguline fikseeritud hind, on ettevõtja kohustatud esitama viivitamatult uue hinnataotluse vastavuses ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatud alustega, kui uus hind mõjutab veeteenuse hinda rohkem kui 5% (ÜVVKS § 14² lg 6). Vastasel juhul on ametil õigus teha vee-ettevõtjale ettekirjutus veeteenuse hinna vastavuse viimiseks ÜVVKS-ga.

Korraldusseaduse § 28 lg 1 järgi on korrarikkumise korral pädeval korraldusorganil (antud juhul Konkurentsiamet) õigus panna avaliku korra eest vastutavale isikule ettekirjutusega korrarikkumise kõrvaldamise kohustus ning hoiatada teda KorS § 28 lg 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendite kohaldamise eest, kui isik ei täida kohustust hoiatuses määratud tähtaja jooksul. ÜVVKS § 16 lg 9 alusel on Konkurentsiametil õigus ettekirjutuse täitmata jätmisel kehtestada ettevõtjale ajutine veeteenuse hind.

Võrguteenuse hind²³

RK ostab elektrienergia võrguteenust jaotusvõrgu ettevõtjalt Elektrilevi OÜ pakettidega Vörk1, Vörk2, Vörk2 kuutasuga, Vörk4 ja VMA2. Võrgutasud on Konkurentsiamet kooskõlastanud 26.09.2022 otsusega nr 7-3/2022-129 (kehtivad 2023.a-1). **Konkurentsiamet peab põhjendatuks veevaldkonna elektrikulu arvutamisel Elektrilevi OÜ hinnapakettidele vastavate ja Konkurentsiameti otsusega kooskõlastatud võrguteenuse tasude rakendamisel kujunenud kaalutud keskmist võrguteenuse tasu 4,289 senti/kWh.**

Elektriaktsiis ja taastuenergia tasu²⁴

Lähtuvalt elektrituruseaduse § 59² lõikest 1 **lisandub elektrienergia hinnale taastuenergia tasu 1,24 senti/kWh²⁵** ning lähtuvalt alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 66 lg 12 sätestatust **lisandub elektrienergia hinnale elektriaktsiis 0,1 senti/kWh.**

Seega peab Konkurentsiamet põhjendatuks veevaldkonnas tarbitava elektrienergia kaalutud keskmist hinda 22,699 senti/kWh (17,070 + 4,289 + 1,24 + 0,1 = 22,699).

Elektrienergia kulu kujunemine

Elektrienergia kulu kokku kujuneb elektrikoguste korrumtamisel elektrienergia hinna, võrguteenuse hinna, elektriaktsiisi ja taastuenergia tasu summaga.

²³Elektrienergia hinnas sisalduv võrgutasu komponent on ettevõtja jaoks mittekontrollitaval tasul põhinev kulu (vt otsuse p 6.1)

²⁴Elektrienergia hinnas sisalduv elektriaktsiisi ja taastuenergia tasu komponent on ettevõtja jaoks mittekontrollitaval tasul põhinev kulu (vt otsuse punkt 6.1)

²⁵ Leitav veebiaadressilt: <https://elering.ee/taastuenergia-tasu>

Konkurentsiameti poolt põhjendatuks loetud veevaldkonnas tarbitavast elektrienergia kogusest 142,8 MWh ja kaalutud keskmisest elektrienergia hinnast 22,699 senti/kWh tulenevalt kujuneb veevaldkonna elektrienergia kuluks 32,4 tuh € ($142,8 \times 22,699 / 100 = 32,4$ tuh €).

Konkurentsiamet loeb ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 alusel põhjendatuks lülitada RK kooskõlastatavasse veeteenuse hinda elektrienergia kulu 32,4 tuh € (s.h võetud vee teenuse osutamisega seotud elektrienergia kulu 18,8 tuh € ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud elektrienergia kulu 13,6 tuh €), kuna see on kujunenud põhjendatud elektrienergia koguste ja kaalutud keskmise elektrienergia hinna alusel.

6.2.2. Muud tegevuskulud

Eelnevalt on Konkurentsiamet otsuse punktides 6.1.1 ja 6.1.2 andnud hinnangu mittekontrollitavatele kuludele ning otsuse punktis 6.2.1 kontrollitavatest kuludest elektrienergia kulule. Järgnevalt analüüsib Konkurentsiamet muid tegevuskulusid koos.

Juhendi punktist 4.8 tulenevalt kasutab Konkurentsiamet ettevõtja tegevuskulude analüüsil kulude dünaamika jälgimist ajas ja selle võrdlust THI dünaamikaga ning vee-ettevõtja tegevuskulude ja nende põhjal arvutatud statistiliste näitajate võrdlemist sarnaste vee-ettevõtjate näitajatega. Kulu põhjendatuse hindamisel lähtub Konkurentsiamet vajadusel ka teistest olulistest mõjuteguritest.

Juhendi punkt 4.6.1 kohaselt ei lülitata veeteenuse hinda ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu, sest maksmata arvete kulu lülitamine veeteenuse hinda ning seeläbi korrektselt arveid tasuvate isikute veeteenuse hinda ei ole põhjendatud ja õiglane korrektselt arveid tasuvate tarbijate suhtes. Samuti ei motiveeriks maksmata arvete kulu lülitamine veeteenuse hinda ettevõtjat võlgnikega tegelema. Veeteenuse hind, mis sisaldaks ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulusid ei vastaks ÜVVKS § 14 lg 2 ja selle alusel välja töötatud Juhendi punktis 4.6.1 toodud põhimõtetele.

RK poolt veeteenuse hinda lülitatud muud tegevuskulud 70,1 tuh €

Hinnataotluses esitatud andmete kohaselt on RK veeteenuse hinda lülitatavateks muudeks tegevuskuludeks prognoositud 70,1 tuh €.

Konkurentsiameti seisukoht muude tegevuskulude 70,1 tuh € osas

RK on Hinnataotluse kohaselt prognoositud kooskõlastatavas veeteenuse hinnas kajastuvateks muudeks tegevuskuludeks kokku 70,1 tuh €. Konkurentsiamet koostas ettevõtja esitatud andmete alusel veeteenuse hinda lülitatud muude tegevuskulude kohta aastate lõikes tabeli, kus ei kajastu muule tegevusele eristatud kulu (vt Tabel 13).

Tabel 13 Muud tegevuskulud veeteenuse hinnas

	MUUD KONTROLLITAVAD KULUD	ühik	2020	2021	2022	2023
1	Tööjõukulud	tuh €	24,1	25,7	38,5	29,2
2	Kemikaalide kulu	tuh €	0,3	0,5	0,4	0,4
3	Analüüside kulu	tuh €	3,8	4,9	6,0	5,0
4	Remondi- ja hoolduskulud, materjalid, seadmed	tuh €	12,4	34,5	16,1	14,1
5	Kulud mõõdetehnikale	tuh €	1,8	0,5	0,5	0,5
6	Transpordikulud, sõidukite majandamise kulud	tuh €	5,1	6,2	6,8	6,0

	MUUD KONTROLLITAVAD KULUD	ühik	2020	2021	2022	2023
7	IT ja kommunikatsiooni kulud	tuh €	0,5	0,6	0,2	0,2
8	Kulud töövahenditele	tuh €	1,1	2,0	1,5	1,5
9	Enaettevõttele makstavad juhtimisteenused	tuh €	0,5	0,5	0,5	0,5
10	Muud mitmesugused tegevuskulud	tuh €	2,3	0,2	0,1	0,1
11	Üldjuhtimise kulud	tuh €	12,4	11,6	13,4	12,5
12	<i>Muud kontrollitavad kulud kokku</i>	tuh €	62,2	86,9	84,1	70,1
13	<i>muutus</i>	%		39,7	-3,3	-16,7
14	Tarbijahinnaindeksi (THI) muutus*	%		4,6	19,5	6,7
15	Müüdnud veeteenuste müügiimaht kokku	tuh m ³	70,3	72,1	72,7	73,5
16	Tegevuskulude erikulu müügiimahu suhtes	€/m³	0,88	1,21	1,16	0,95
17	<i>muutus</i>	%		36,4	-4,0	-17,6

* Statistikaameti andmetel oli THI muutus 2021.a-l 4,6%. Rahandusministeeriumi 2022 suvise majandusprognosi kohaselt on THI muutus 2022.a-l 19,5% ja 2023.a-l 6,7%. Leitav veebilehelt: <https://fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/majandus-ja-rahandusprognosid/rahandusministeeriumi-majandusprognos>.

Vastavalt KonkS § 13 lg 1 omab turgu valitsevat seisundit KonkS tähenduses ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. KonkS § 13 lg 2 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit KonkS §-des 14 ja 15 sätestatud eri- või ainuõigust või olulist vahendit omav ettevõtja. Vastavalt KonkS §-le 15 loetakse olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli omavaks ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid millele juurdepääsuta või mille olemasoluga ei ole võimalik kaubaturul tegutseda. KonkS § 15 tulenevalt on RK näol tegemist olulist vahendit omava ettevõtjaga, mis tähendab, et RK-l on oma tarbijate üle turgu valitsev seisund. **Seega puudub RK, kui loomuliku monopoli, tarbijatel võimalus valida teiste teenuse osutajat isegi juhul, kui RK kulutused ning sellest tulenevalt teenuse hind on tarbijatele vastuvõetamatu.** Tulenevalt RK turgu valitsevast seisundist on oluline kontrollida, et ettevõtja ei lülitaks oma teenuse hinda ülemäärasel hulgal kulusid, sest ÜVVKS § 14 lg 2 tulenevalt võib veeteenuse hind sisaldada vaid põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

Tabelist (vt Tabel 13 veerud 2020 – 2022 rida 12) nähtub, et RK veeteenusega seotud muud tegevuskulud (s.h tööjõukulud) kujunesid 2020.a-l 62,2 tuhat €-t, 2021.a-l 86,9 tuhat €-t ning 2022.a lõpu seisuga kujuneb käesoleva aasta 11 kuu andmete kohaselt 84,1 tuhat €-t. Regulatsiooniperioodiks on RK prognoosinud veevaldkonna muude tegevuskulude summaks 70,1 tuhat € ehk vähenemist võrreldes 2022.a-ga 16,7% võrra (vt Tabel 13 veerg 2023 rida 13).

Täiendava hinnangu andmiseks muudele tegevuskuludele arvutas Konkurentsiamet muude tegevuskulude erikulu müügiimahu suhtes (muude tegevuskulude summa jagatud võetud vee müügiimahu ning reoveeteenuse müügiimahu summaga). RK tegevuskulude (s.h tööjõukulud) erikulu oli 2020.a-l 0,88 €/m³, kasvas 2021.a-l märgatavalt 1,21 €/m³ tasemele ning on planeeritud 2022.a-l mõnevõrra vähenema tasemele 1,16 €/m³ (vt Tabel 13 veerud 2020 - 2022 rida 16). Regulatsiooniperioodiks on RK prognoosinud tegevuskulude erikulu vähenemist veelgi tasemele 0,95 €/m³ ehk 17,6% võrra võrreldes 2022.a erikuluga (vt Tabel 13 veerg 2023 rida 16).

Konkurentsiamet võrdles RK muude tegevuskulude erikulu Juhendi punktist 4.8.3 lähtuvalt teiste võrreldavate vee-ettevõtjate vastava näitajaga. RK-ga võrreldavad vee-ettevõtjad on sellised, kelle müügiimahu ja torustike pikkuse suhe jääb RK müügiimahu ja torustike pikkuse suhtega **1,7 tuhat m³/km** [73,5 (vt Tabel 13 veerg 2023 rida 15) / 43 (vt Tabel 5 veerg 2023 rida

10) = 2,0] võrreldavasse vahemikku **1,0 – 2,4 tuh m³/km** s.t +/- 40% RK müügi mahu ja torustike pikkuse suhtest²⁶. RK-ga võrreldavate vee-ettevõtjate muude tegevuskulude kaalutud keskmine erikulu (koos veapiiriga + 5%) on **0,84 €/m³**. Nimelt, vee-ettevõtjate võrdlusbaasi (nn *benchmarking*) koostamise ja kasutamise juhendi p 7.3.2 tulenevalt võib asjakohaste põhjenduste olemasolul Konkurentsiamet lugeda vee-ettevõtja analüüsitava näitaja põhjendatuks vee-ettevõtja lisaselgitustest lähtuvalt, ilma teisi analüüsimeetodeid kasutamata, kui analüüsitava vee-ettevõtja näitaja ei ole kõrgem kui „kaalutud keskmine + veapiir 5%²⁷“.

Osa RK tegevuspiirkondadest asuvad üksteisest kaugel asuvates hajaasustusaladel, samuti haldab ettevõtja hulgaliselt hajusalt paiknevaid eraldiseisvaid infrastruktuure, mille hooldamine/haldamine on mõnevõrra rohkem ressursi nõudvam kui ühe terviku moodustava infrastruktuuri haldamine/hooldamine. Eelnevast tulenevalt on vee-ettevõtja muude tegevuskulude erikulu kõrgem, sest vahemaad asumite vahel põhjustavad lisakulutusi. **RK poolt 2023.a-ks prognoositud andmetel kujunenud muude tegevuskulude erikulu 0,95 €/m³ on siiski oluliselt kõrgem võrreldavate ettevõtjate muude tegevuskulude kaalutud keskmisest erikulust koos veapiiriga 0,84 €/m³**. Samas on ettevõtja prognoosinud tegevuskulude erikulu olulist vähenemist ja lähenemist võrreldavate ettevõtjate tasemele võrreldes aastate 2021-2022 erikuludega.

Seega, kuigi RK on regulatsiooniperioodil planeerinud oluliselt kahandada muid tegevuskulusid veeteenuse hinnas, nähtub võrdlusest teiste võrreldavate vee-ettevõtjate muude tegevuskulude erikuluga, et planeeritud tegevuskulude **vähendamine ei ole piisav, et saavutada võrreldavate ettevõtetega sama kulutase**. Samas võtab Konkurentsiamet arvesse, et RK ei olnud siiani teadlik võrreldavate vee-ettevõtjate tegevuskulude tasemest, mistõttu ei ole RK-l olnud võimalik kohandada oma tegevuskulusid võrreldavate vee-ettevõtjatega sarnasele tasemele. Samuti arvestab Konkurentsiamet asjaoluga, et kulude oluline vähendamine nii lühikese aja, ehk regulatsiooniperioodi jooksul, ei ole teenuse kvaliteetse osutamise tagamisel võimalik. **Seetõttu loeb Konkurentsiamet ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 ning kaalutusõigusest tulenevalt põhjendatuks lülitada RK veeteenuse hinda muud tegevuskulud summas 70,1 tuh €, mis on väiksem eelmiste aastate (perioodi 2021 – 2022) kulutasemest.**

Samas peab vee-ettevõtja rakendama muude tegevuskulude juhtimisel meetmeid, mis võimaldavad tegevuskulude erikulu järk-järgulist lähenemist võrreldavate vee-ettevõtjate tegevuskulude erikuluga sarnasele tasemele.

7. Investeeringud

ÜVVKS § 14 lg 2 punktist 2 tulenevalt peab veeteenuse hind katma investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks, mistõttu on oluline hinnata investeeringute põhjendatust veeteenuse hinnas. ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 tulenevalt peab veeteenuse hind katma investeeringud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetsetes arenduspiirkonnas, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi. ÜVVKS § 14² lg 10 on sätestatud Konkurentsiametile kohustus küsida valla- või

²⁶ Analüüsitava ettevõtja näitaja põhjendatusele hinnangu andmisel lähtub Konkurentsiamet võrreldavate ettevõtjate näitajate kaalutud keskmisest erikulust, sealjuures on kaaluks ettevõtjate müügi mahud.

²⁷ Konkurentsiameti poolt läbiviidud analüüsi tulemusena rakendatakse võrdlusanalüüsi teostamisel näitajate erikulude põhjendatuse hindamisel 5%-list veapiiri. Usaldusnivoo $\beta = 95\%$ korral kujuneb keskmiseks usaldusvahemiku poollaiuseks (veapiiriks) väärtus, mis moodustab ligi 5% tegevuskulude erikulude keskmisest.

linnaavalitsuselt arvamust Hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale. Valla- või linnavalitsuse ülesanne on läbi ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava **tagada ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkus**. Kui kohalik omavalitsus on kinnitanud vee-ettevõtja poolt prognoositud investeeringute kava vastavust ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale, on investeeringute lülitamisega veeteenuse hinda tagatud ka ÜVVKS § 14 lg 2 punkt 2 täitmine.

RK poolt Hinnataotluses kajastatud aastatel 2019 – 2023 teostatud ja teostatavad investeeringud on esitatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 14 ning käesoleva otsuse lisa 1 „OÜ Rõuge Kommunaalteenus investeeringud“):

Tabel 14 RK investeeringud

rida	Veeteenuse investeeringud		2019	2020	2021	2022	2023
1	Võetud vee teenus	tuh €	95,9	37,4	0,0	0,0	0,0
2	Reovee ärakuhtimine ja puhastamine	tuh €	122,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Veeteenuse hinda lülitatavad investeeringud kokku	tuh €	218,0	37,4	0,0	0,0	0,0
4	Lõpetamata ehitise saldo 2023.a lõpus	tuh €					5,6

Konkurentsiamet saatis 11.10.2022 Rõuge Vallavalitsusele järelepärimise arvamuse saamiseks RK Hinnataotluses kajastatud investeeringute vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale vastavalt ÜVVKS § 14² lg 10 sätestatule.

17.10.2022 Rõuge Vallavalitsuselt saabunud vastuse kohaselt on RK Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavuses kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kinnitatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavaga.

Tulenevalt ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ja 6 ning kohaliku omavalitsuse kinnitusest, et Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavad Rõuge valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale, loeb Konkurentsiamet põhjendatuks veeteenuse hinnas RK poolt aastatel 2019 - 2023 omavahendite ja kohustuste arvelt teostatud/teostatavad investeeringud summas 261,0 tuh €, millest 255,4 tuh € (218,0 + 37,4 = 255,4) on arvele võetud varad ning 5,6 tuh € lõpetamata ehitiste saldo regulatsiooniperioodi, ehk 2023.a lõpus.

8. Reguleeritava vara, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse arvestus

Reguleeritav vara ja kapitalikulu

Juhendi punkti 5.4 kohaselt on reguleeritava vara määramine vajalik kapitalikulu (põhivara kulumi) ja põhjendatud tulukuse arvutamiseks. Juhendi punkti 5.5 järgi arvestatakse teistele vee-ettevõtjatele tasutud liitumistasud reguleeritava vara hulka.

Juhendi punkti 5.6 järgi ei arvestata reguleeritava vara hulka :

- 1) põhivara, mida põhitegevuses ei kasutata;
- 2) pikaajalisi finantsinvesteeringuid;
- 3) immateriaalset põhivara (välja arvatud arvutitarkvara ja programmide litsentsid ning teistele vee-ettevõtjatele tasutud liitumistasud);
- 4) tagastamatu abi raames (sh sihtfinantseerimise teel) soetatud põhivara;

- 5) tarbijate poolt makstud liitumistasudest soetatud põhivara;
- 6) mittepõhjendatud investeeringuid.

Juhendi punkti 5.7 järgi kasutatakse reguleeritava vara väärtuse leidmisel põhivara bilansilist jääkmaksumust regulatsiooniperioodi lõpus. Kapitalikulu leidmisel kasutatakse raamatupidamises kajastuvat kulumit reguleeritavale varale.

Juhendi punktist 5.8 tulenevalt arvutatakse reguleeritav vara regulatsiooniperioodil alljärgnevalt:

$$RV = RV_r + KK,$$

kus:

- RV - reguleeritav vara;
- RV_r - reguleeritava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus;
- KK - käibekapital.

Juhendi punkti 5.9 kohaselt, mis tugineb senisele regulatsioonipraktikale, võetakse käibekapitali arvestuse aluseks 5% regulatsiooniperioodi lubatud müügitulust.

ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 sätestab, et veeteenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt. Seega lähtub Konkurentsiamet reguleeritava vara leidmisel vaid vee-ettevõtja omavahendite ja tema poolt võetud laenukohustuste arvelt soetatud põhivara jääkmaksumusest ning selle hulka ei arvata tagastamatu abi raames ega tarbijate poolt tasutud liitumistasude arvelt soetatud põhivara.

Juhendi punkti 5.1 kohaselt on kapitalikulu veeteenuse hinda lülitatav kulu, mis on seotud põhivara soetamisega. Juhendi punkti 5.2 kohaselt on kapitalikulu eesmärk põhivara soetamiseks tehtud kulutuste tagasiteenimine veeteenuse hinna kaudu põhivara kasuliku eluea vältel. Juhendi punkti 5.3 järgi arvestatakse kapitalikulu reguleeritavalt varalt. Kapitalikulu arvestatakse reguleeritava vara hulka kuuluvalt amortiseeruvalt põhivaralt.

Põhjendatud tulukus

Juhendi punkti 2.8 kohaselt on põhjendatud tulukus ärikasum, mis leitakse reguleeritava vara väärtuse ja põhjendatud tulunormi korrutisena. Juhendi punktist 6.2 tulenevalt arvutatakse põhjendatud tulukus alljärgnevalt:

$$PT = r_p \times RV;$$

kus:

- PT - põhjendatud tulukus;
- r_p - põhjendatud tulunorm ($WACC$);
- RV - reguleeritav vara.

Konkurentsiamet kasutab Juhendi punkti 6.3 seisukohta, kus investeeritud varade tootlikkus ei ületa ettevõtte kaalutud keskmist kapitali hinda. Vastavalt Juhendi punktile 6.4 arvutatakse põhjendatud tulunorm $WACC$ alljärgneva valemi alusel:

$$WACC = k_e \times \left(\frac{OK}{VK + OK} \right) + k_d \times \left(\frac{VK}{VK + OK} \right),$$

kus:

- k_e - omakapitali hind (%);
- k_d - võlakapitali hind (%);

- VK* - võlakapitali osakaal (%);
OK - omakapitali osakaal (%).

Konkurentsiamet on välja töötanud juhendmaterjali kaalutud keskmise kapitali hinna (*WACC*) leidmiseks kaugkütte-, elektri-, gaasi- ning vee-ettevõtjatele nimetusega „Juhend kaalutud keskmise kapitali hinna arvutamiseks“²⁸. Nimetatud juhendi punkti 5 tabelis 11 on kajastatud **kaalutud keskmine kapitali hind (*WACC*) vee-ettevõtjatele 4,81%**, mille kujunemise aluseid kajastab alljärgnev Tabel 15.

Tabel 15 *WACC* arvestus

	<i>WACC</i> arvestus (%-des)	Vee-ettevõtjad
1	Nominaalne riskivaba 10-a Saksamaa võlakirja tulusus	1,41
2	Eesti riigiriski preemia	0,79
3	Ettevõtja võlakapitali riskipreemia	1,45
4	Võlakapitali hind	3,65
5	Nominaalne riskivaba 10-a Saksamaa võlakirja tulusus	1,41
6	Eesti riigiriski preemia	0,79
7	Tururiski preemia (McKinsey)	5,00
8	Beeta (võimenduseeta)	0,376
9	Beeta (võimendusega)	0,752
10	Omakapitali hind	5,96
11	Võla- ja omakapitali osakaal	0,5
12	Võla- ja omakapitali osakaal	0,5
13	<i>WACC</i>	4,81%

Juhendi punkti 6.5 kohaselt kasutab Konkurentsiamet *WACC*’i arvutamisel kapitali struktuuri, millest 50% on võlakapital ja 50% omakapital, kuna selline kapitalistruktuur viitab jätkusuutliku ja stabiilse ettevõtja tunnustele tagades ka soodsa võlakapitali hinna. Konkurentsiamet ei kasuta *WACC*’i kapitali struktuuri arvutamisel konkreetse ettevõtte bilansilisi andmeid.

8.1. RK veeteenuse osutamisel kasutatav põhivara ja kapitalikulu

Alljärgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu RK poolt soetatud veeteenusega seotud põhivara lülitamise kohta reguleeritava vara koosseisu.

Hinnataotluses esitas RK aastate 2019 – 2023 andmed ettevõtja põhivarade soetus- ja jääkmaksumuste, investeringute ja kapitalikulu summade kohta (vt Tabel 16). Kuna ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 ja Juhendi p 5.7 lähtuvalt kasutab Konkurentsiamet reguleeritava vara arvestamisel ettevõtte omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara bilansilist jääkmaksumust, siis on Konkurentsiamet kajastanud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 16) ainult RK omavahendite ja kohustuste arvelt soetatud veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade arvestuse, mis ei sisalda liitumistasude ja sihtfinantseerimise arvel teostatud investeringuid.

²⁸Kehtib alates 01.01.2020, kinnitatud käskkirjaga nr 1-2/2019-019, mis on avalikustatud Konkurentsiametiveebilehel <http://www.konkurentsiamet.ee>.

Tabel 16 RK veeteenuse osutamiseks kasutatav põhivara

Rida	PÕHIVARA	ühik	2019	2020	2021	2022	2023
1	Põhivara soetusmaksumus aasta alguses	tuh €	22,4	240,4	277,8	277,8	277,8
2	Põhivara jääkmaksumus aasta alguses	tuh €	4,3	214,7	243,9	234,6	225,4
3	Investeeringud	tuh €	218,0	37,4	0,0	0,0	0,0
4	Põhivara kulum	tuh €	7,6	8,2	9,3	9,3	9,3
5	Keskmine kulunorm soetusmaksumuse suhtes*	%	5,8	3,2	3,3	3,3	3,3
6	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuh €	240,4	277,8	277,8	277,8	277,8
7	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus	tuh €	214,7	243,9	234,6	225,4	216,1
8	Lõpetamata ehitise jääk	tuh €					5,6
9	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuh €	240,4	277,8	277,8	277,8	283,4
10	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus	tuh €	214,7	243,9	234,6	225,4	221,7

*Keskmine kulunorm (rida 5) = kapitalikulu (rida 4) / [(põhivara soetusmaksumus aasta alguses (rida 1) + põhivara soetusmaksumus aasta lõpus (rida 6)) / 2] × 100.

RK poolt teostatud investeeringute osas on esitatud ülevaade käesoleva otsuse punktis 7. Konkurentsiamet pidas otsuse p-s 7 põhjendatuks RK poolt aastatel 2019 – 2023 teostatud/teostatavaid veeteenuse hinda lülitatavaid investeeringuid maksumuses 261,0 tuh €, mistõttu on põhjendatud arvestada nimetatud investeeringud ka põhivara koosseisu.

Tabelist (vt Tabel 16 veerg 2023 rida 10) nähtub, et **RK omavahenditest ja kohustustest soetatud veeteenuse hinda lülitatava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus on 221,7 tuh €**. Lisaks sellele on RK bilansis veeteenuse osutamiseks vajalikku põhivara, mis on soetatud sihtfinantseerimise vahenditest ning mida ei ole kajastatud ülaltoodud tabelis. Regulatsiooniperioodi lõpus on sihtfinantseerimise vahenditest soetatud veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade jääkmaksumus 2079,9 tuh €. Liitumistasude arvelt ei ole ettevõtja veeteenuse osutamiseks põhivara soetanud.

RK poolt veeteenuse hinda lülitatud kapitalikulu 9,3 tuh €

Hinnataotluse kohaselt soovib RK veeteenuse hinda lülitada kapitalikulu summas 9,3 tuh €, millest lähtuvalt varade kasutusotstarbest on 3,8 tuh € võetud vee teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu ja 5,5 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu.

Konkurentsiamet seisukoht kapitalikulu 9,3 tuh € osas

ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ja 6 tulenevalt peab veeteenuse hind sisaldama investeeringuid ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse tagamiseks, mida veeteenuse hinnas väljendab kapitalikulu. Juhendi punkti 5.7 kohaselt kasutatakse kapitalikulu leidmisel ettevõtte raamatupidamises kajastuvat kulumit reguleeritavale varale. Hinnataotluse kohaselt kujuneb kooskõlastatavasse veeteenuse hinda lülitatavaks veeteenusega seotud varadelt arvestatud kapitalikuluks 2023.a-l 9,3 tuh €.

RK majandusaasta aruannete ja Hinnataotluses esitatud andmete kohaselt on RK raamatupidamises kasutatavad kuluminormid ja varade kasulikud eluead põhivaradele järgmised:

<u>Põhivara</u>	<u>Kuluminorm</u>	<u>Kasulik eluiga</u>
Torustikud	3 - 5%	33 - 40 aastat
Tootmishooned	2%	50 aastat
Madinad, seadmed, transpordivahendid	15%	7 aastat

Konkurentsiamet võrdles RVK raamatupidamises kasutatavaid varade eluigasid KIK-i poolt administreeritavate EL Ühtekuuluvusfondist toetatavate projektide Juhendmaterjalides²⁹ kajastatud varade arvestuslike kasulike eluigadega (vt Tabel 17).

Tabel 17 KIK-i poolt soovitatud veeteenuse osutamisel kasutatavate varade eluead

	vara liik	KIK soovitus (eluiga aastat)
1	Võrgustikud, torustikud	40
2	Tootmishooned	40
3	Reservuaarid ja mahutid	40
4	Masinad ja seadmed	15

Eelnevatest andmetest nähtub, et RK poolt kasutatavad varade kasulikud eluead on osalt pikemad ja osalt lühemad, kui KIK poolt soovitatud eluead. Veeteenuse osutamisega seotud varade keskmiseks kapitalikulu normiks regulatsiooniperioodil kujuneb RK esitatud andmete kohaselt 3,3% (vt Tabel 16 veerg 2023 rida 5) ehk varade keskmiseks elueaks 30,3 aastat ($100 / 3,3 = 30,3$). RK varade keskmisest kasulikust elueast järeldub, et ettevõtja bilansis on valdavalt pikema kasuliku elueaga põhivarad. RK rakendab osadele vanematele torustikele mõnevõrra kõrgemaid kapitalikulunorme, kuna need on ehitatud varasematel aastatel, kui ei kasutatud kaasaegseid ehitusmaterjale. Tootmishoonetele rakendab RK madalamaid kapitalikulunorme ja amortiseerib vara KIK soovitatud eluigadest pikemal perioodil. Masinatele, seadmetele ja transpordivahenditele rakendab RK vastavalt aktiivsest kasutusest ja äritegevuses tavapäraselt rakendatavaid kapitalikulunorme.

Konkurentsiamet leidis, et RK on rakendanud veeteenuse osutamisega seotud erinevatele varagruppidele mõistlikke või äritegevuses tavapäraselt rakendatavaid kuluminorme, mistõttu peab amet põhjendatuks RK poolt raamatupidamises rakendatavat veeteenuse varade keskmist kuluminormi 3,3%.

Tulenevalt sellest, et Konkurentsiamet on lugenud põhjendatuks keskmise kapitalikulunormi 3,3% ja määratlenud RK omavahendite ja kohustuste arvel soetatud põhivara, millelt kapitalikulu leitakse (vt tabel 16 veerg 2023 rida 1), loeb Konkurentsiamet ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ja 6 tulenevalt põhjendatuks RK omavahendite ja kohustuste arvelt soetatud põhivaradelt arvestatud kapitalikulu 9,3 tuh € lülitamist veeteenuse hinda (s.h 3,8 tuh € võetud vee teenuse ja 5,5 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu).

²⁹ 1) Keskkonnaministri 01.07.2009.a määruse nr 34 lisa 2 "Juhendmaterjal projekti teostatavusuuringu, finants- ja majandusanalüüsi ning keskkonnamõjude eelhinnangu koostamiseks, kui projekti kaasrahastamise taotlus esitatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondile" II osa p 10 kajastatud varade kasulikud eluead.
2) Keskkonnaministri 22.12.2014 määruse nr 59 lisa 2 "Juhendmaterjal Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi rahastamisaotlusega seotud projekti majandus- ja finantsanalüüsi koostamiseks" p 9 kajastatud varade kasulikud eluead (perioodi 2014-2020 ÜF toetuste puhul).

Reguleeritav vara

Kontrollimaks ettevõtja poolt veeteenuse hinda lülitatava tulukuse suuruse põhjendatust, lähtub Konkurentsiamet Juhendi punktist 5.4, leides RK reguleeritava vara väärtuse. Juhendi p 5.8 lähtuvalt leitakse reguleeritav vara liites regulatsiooniperioodi lõpu reguleeritava põhivara jääkmaksumusele käibekapitali väärtus. Lähtuvalt Juhendi p-st 5.9 on käibekapital 5% lubatud müügitulust.

Tabelist (vt Tabel 16 veerg 2023 rida 10) nähtub, et **RK omavahenditest ja kohustustest soetatud veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade jääkmaksumus 2023.a lõpus on 221,7 tuh €.**

RK 2023.a müügituluks kujuneb käesoleva otsuse kohaselt 129,3 tuh € (vt Tabel 1 rida 8), millest lähtuvalt on käibekapital 6,5 tuh € ($129,3 \times 5 / 100 = 6,5$). Seega kujuneb RK reguleeritava vara väärtus järgmiselt: põhivara jääkmaksumus 2023.a lõpus 221,7 tuh € + käibekapital 6,5 tuh € = 228,1 tuh €.

Konkurentsiamet loeb põhjendatuks RK reguleeritava vara väärtuse summas 228,1 tuh € (s.h 124,7 tuh € võetud vee teenuse osutamisega ning 103,4 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seonduvalt), kuna nimetatud suurus põhineb ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 kajastatul ega sisalda tarbijate liitumistasudest või sihtfinantseerimise abil soetatud vara.

8.2. RK põhjendatud tulukus

RK poolt taotletav veeteenuse hinda lülitatud tulukus summas 11,0 tuh €

RK soovib Hinnataotluses lülitada veeteenuse hinda tulukust summas 11,0 tuh €, sh tasusse võetud vee eest 6,0 tuh € ja tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest 5,0 tuh €.

Konkurentsiameti seisukoht tulukuse 11,0 tuh € osas

Monopoolsete ettevõtete tulunorm peab olema piiratud, mida sätestab ka ÜVVKS § 14 lg 2 p 5, s.t veeteenuse hind peab olema kujundatud selliselt, et oleks tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt. RK on Rõuge valla piirkonnas veeteenuseid pakkuv monopoolne ettevõtte, mistõttu tarbijatel puudub võimalus osta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenust konkureerivatelt ettevõtjatelt. Tulenevalt sellest on nii Euroopas kui ka mujal maailmas kujundatud üldtunnustatud hinnaregulatsiooni printsiibid, mille üheks eesmärgiks on eelkirjeldatud ettevõtjate tulukuse piiramine. Ilma tulukuse piiramiseta tekiks turgu valitseval vee-ettevõttel võimalus teenida tarbija arvelt ülikasumit ning tarbija peaks ilma regulaatori (antud juhul Konkurentsiamet) sekkumiseta maksma kinni turgu valitseva ettevõtte võimaliku ülikasumi, sest tarbijal puudub teenusepakkuja osas alternatiivne valik.

ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 tulenevalt peab veeteenuse hind tagama põhjendatud tulukuse vee-ettevõtja poolt **investeeritud kapitalilt**. Investeeritud kapital ehk reguleeritav vara on Juhendi punktist 5.7 või 5.12 ja 5.8 tulenevalt ettevõtja raamatupidamises kajastatud reguleeritavas tegevuses kasutatava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus, millele on lisatud käibekapital (vt otsuse punkt 8.2 reguleeritav vara). Juhendi punkti 2.8 kohaselt leitakse põhjendatud tulukus reguleeritavale varale põhjendatud tulunormi rakendamisel.

Käesoleva otsuse punktis 8.2 on Konkurentsiamet lugenud põhjendatuks RK reguleeritava vara väärtuse summas 228,1 tuh €. Juhendi punktist 6 lähtuvalt kontrollib Konkurentsiamet ettevõtja poolt veeteenuse hinda lülitatava tulukuse põhjendatust rakendades reguleeritava vara väärtusele 228,1 tuh € põhjendatud tulunormi (*WACC*) 4,81%. Lähtuvalt Juhendi p 6 kujuneb

maksimaalseks lubatavaks tulukuseks **11,0 tuh €** (reguleeritav vara 228,1 tuh € \times WACC 4,81% = 11,0 tuh €, s.h tasus võetud vee eest **6,0 tuh €** ($124,7 \times 4,81 / 100 = 6,0$ tuh €) ja tasus reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest **5,0 tuh €** ($103,4 \times 4,81 / 100 = 5,0$ tuh €). **RK poolt veeteenuse hinda lülitatud tulukus 11,0 tuh € ei ületa ettevõtja reguleeritavalt varadelt arvutatud maksimaalset lubatavat tulukust (11,0 tuh €) ja on seega põhjendatud.**

Juhul, kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamiseks on saadud toetust riiklikest või Euroopa Liidu vahenditest (toetust on saanud peamiselt RK-ga 2019.a-l ühinenud endine Misso valla vee-ettevõtja OÜ Misso Haldus), tuleb ÜVVKS § 14 lg 10 ja Juhendi p.7.4 sätestatu kohaselt lähtuda veeteenuse hinna kooskõlastamisel tagastamatu abi saamiseks võetud kohustustest. Üldjuhul tähendab see seda, et tuleb jälgida, kas ettevõtja on suuteline tasuma mõistlikel tingimustel võetud laenukohustusi, ehk kas lubatud müügitulu on piisav tagamaks ettevõttes positiivse vaba kassavoo. RK Hinnataotluse kohaselt kujuneb 2023.a-l ettevõtja laenukohustuste põhiosa ja intresside tagasimakseteks 13,6 tuh €.

Konkurentsiamet koostas tabeli (vt Tabel 18) kontrollimaks, kas RK poolt taotletav müügitulu tagab vee-ettevõtjale piisava vaba raha ÜVVKS § 14 lg 10 tulenevate, mõistlikel tingimustel võetud finantskohustuste katmiseks.

Tabel 18 Vaba raha

Rida	Kulu	2023 (tuh €)
1	Vee erikasutusõiguse tasu	5,0
2	Saastetasu	1,6
3	Elektrienergia kulu	32,4
4	Muud tegevuskulud	70,1
5	Laenukohustused	13,6
6	Järelevalvetasu	0,3
7	Põhjendatud väljaminev kassavoog regulatsiooniperioodil (ridade 1-6 summa)	123,0
8	Müügitulu kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hinnaga (sissetulev kassavoog)	129,6
9	Vaba raha (rida 8 - rida 7)	6,6

RK müügitulu kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hinnaga on 129,6 tuh € (vt Tabel 18 rida 8). Samas on ettevõtja põhjendatud kulutuste ja laenukohustuste summa kokku 123,0 tuh € (vt Tabel 18 rida 7), s.h veeteenusega seotud laenukohustuste ja intresside katmiseks minev summa 13,6 tuh € (vt Tabel 18 rida 5). Seega on vee-ettevõtjale tagatud läbi veeteenuse hinna peale põhjendatud kulude ja laenukohustuste kandmist vaba raha 6,6 tuh € (vt Tabel 18 rida 9).

Eeltoodust selgub, et RK poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind tagab müügitulu, mis võimaldab ÜVVKS § 14 lg 2 ning ÜVVKS § 14 lg 10 täitmist, kuna veeteenuse hinnaga on tagatud põhjendatud kulude katmine, mõistlikel tingimustel võetud finantskohustuste tagasimaksmine ning vee-ettevõtjale jääb vaba raha 6,6 tuh € (vt Tabel 18 rida 9) ettevõtte jätkusuutlikuks majandustegevuseks.

Konkurentsiamet on kontrollinud ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 tulenevalt, et veeteenuse hinnas kajastub tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt põhjendatud ulatuses (11,0 tuh €) ja jõudnud järeldusele, et RK poolt taotletud veeteenuse hind tagab ÜVVKS § 14 lg 10 täitmise (vaba raha summas 6,6 tuh €).

9. Veeteenuse hind

Juhendi punkti 7.1 järgi on veeteenuse hindade arvutamise aluseks lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil ($T_{lubatud}$). Juhendi punkti 7.2 kohaselt lülitatakse veeteenuse hindadesse alljärgnevad kulud:

- a) tegevuskulud;
- b) kapitalikulu;
- c) põhjendatud tulukus.

Juhendi punktist 7.3 tulenevalt kujuneb lubatud müügitulu alljärgneva võrrandi alusel:

$$T_{lubatud} = TK + A + PT,$$

kus:

- $T_{lubatud}$ - lubatud müügitulu;
- TK - tegevuskulud;
- A - kapitalikulu;
- PT - põhjendatud tulukus.

Juhendi punkti 7.5 järgi peab lubatud müügitulu jagamine erinevate veeteenuste vahel olema põhjendatud ja vastama alljärgnevale võrrandile:

$$T_{lubatud} = \sum T_{lubatud_n},$$

kus:

- $T_{lubatud}$ - vastava veeteenuse lubatud müügitulu;
- n - veeteenus.

Tulenevalt Juhendi punktist 7.6 leitakse lubatud müügitulu alusel konkreetsed veeteenuse hinnad järgmiselt:

$$hind_n = \frac{T_{lubatud_n}}{m_n} \text{ (€/m}^3\text{)},$$

kus:

- $T_{lubatud_n}$ - vastava veeteenuse lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil;
- m_n - vastava ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenuse müügimaht regulatsiooniperioodil;
- $hind_n$ - vastava veeteenuse hind regulatsiooniperioodil.

Käesoleva otsuse punktis 5 on Konkurentsiamet põhjendatuks lugenud RK poolt prognoositud müügimahud, punktis 6 tegevuskulud, punktis 8 RK kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse, mille põhjal kujunevad kaalutud keskmised veeteenuse hinnad alljärgnevas tabelis kajastatuks (vt Tabel 19).

Tabel 19 Kaalutud keskmise veeteenuse hinna kujunemine

Veeteenuse hinna kujunemine		Ühik	Tasu võetud vee eest	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	KOKKU
1	Müügimaht	tuh m ³	41,8	31,7	
2	Mittekontrollitavad kulud	tuh €	5,0	1,6	6,6
3	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh €	5,0	0,0	5,0

	Veeteenuse hinna kujunemine	Ühik	Tasu võetud vee eest	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	KOKKU
4	Saastetasu	tuh €	0,0	1,6	1,6
5	Kontrollitavad kulud	tuh €	52,3	50,2	102,5
6	Kulu elektrienergiale	tuh €	18,8	13,6	32,4
7	Muud kontrollitavad tegevuskulud, s.h tööjõukulud	tuh €	33,5	36,6	70,1
8	Kapitalikulu	tuh €	3,8	5,5	9,3
9	Põhjendatud tulukus	tuh €	6,0	5,0	11,0
10	Lubatud müügitulu	tuh €	67,1	62,2	129,3
11	Järelevalvetasu 0,2% lubatud müügitulust	tuh €	0,13	0,12	0,26
12	Lubatud müügitulu järelevalvetasuga	tuh €	67,3	62,3	129,6
13	Kaalutud keskmine veeteenuse hind	€/m³	1,61	1,96	

KonkS § 18¹ on sätestatud eri- või ainuõigust või olulist vahendit omava ettevõtja kohustus pidada eraldi arvestust iga toote või teenusega seotud tulude ja kulude kohta, lähtudes järjepidevalt kohaldatavatest ja objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, mis tuleb selgelt kindlaks määrata ettevõtte sise-eeskirjades. Tulude ja kulude arvestus peab võimaldama hinnata, kas ettevõtja toote või teenuse hind on mõistlikus vahekorras toote või teenuse väärtusega.

ÜVVKS § 7² lg 1 kohaselt peab vee-ettevõtja lisaks KonkS §-s 18¹ sätestatud nõude täitmisele pidama oma raamatupidamises kulude kohta eraldi arvestust järgmiste tegevuste kaupa:

- 1) veevarustus;
- 2) reovee ärajuhtimine ja puhastamine;
- 3) sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimine;
- 4) käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud tegevustega seotud lisateenused;
- 5) liitumistasud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eest;
- 6) muu tegevus.

KonkS § 18¹ ja ÜVVKS § 7² lg 1 täitmine vee-ettevõtja poolt võimaldab Konkurentsiametil hinnata, kas iga teenuse osutamiseks tehtavad kulud saavad kaetud vastava teenuse hinnaga.

RK on veeteenuste hinnad kujundanud järgmiselt:

- 1) Vee erikasutusõiguse tasu on RK täies ulatuses lülitanud tasusse võetud vee eest. Kuna vee erikasutusõiguse tasu on otseselt seotud võetud vee teenuse osutamisega, siis peab Konkurentsiamet ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks vee erikasutusõiguse tasu lülitamist tasusse võetud vee eest.
- 2) Saastetasu kulu on RK täies ulatuses lülitanud tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest. Kuna saastetasu on otseselt seotud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega, siis peab Konkurentsiamet ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks saastetasu lülitamist tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest.
- 3) Elektrienergia kulu on RK jaganud võetud vee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel, võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate tarbimispunktide elektrienergia kulu. Elektrienergia kulu, mida kasutatakse üheaegselt mitme veeteenuse osutamiseks (näiteks juhtimisega seotud elektrienergia kulu kontoris), on vee-ettevõtja jaganud erinevate veeteenuste vahel vastavalt konkreetse veeteenuse osutamisega seotud tööaja proportsioonile. Tööaja proportsioon näitab kõige selgemini, kui

palju on vaja üldist näiteks juhtimisressurssi teatava veeteenuse osutamiseks kulutada. Konkurentsiamet peab RK poolt kasutatud elektrikulu jagamise põhimõtet põhjendatuks, sest:

- a) põhjendatud on otseselt võetud vee teenuse osutamisega seotud objektide elektrienergia kulu lülitamine tasusse võetud vee eest, kuna ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt peab iga teenuse osutamiseks tehtav kulu leidma katet läbi selle teenuse hinna;
 - b) põhjendatud on otseselt reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud objektide elektrienergia kulu lülitamine tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest, kuna ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt peab iga teenuse osutamiseks tehtav kulu leidma katet läbi selle teenuse hinna;
 - c) põhjendatud on üldise elektrienergia kulu jagamine veeteenuste vahel tööaja proportsioonist lähtuvalt, kuna see näitab, kui palju on vaja üldist ressursi vastavasse valdkonda lülitada.
- 4) RK on muudes tegevuskuludes sisalduvad kulud jaganud vastavalt sellele, millise teenuse osutamiseks kulu tehti. Muud tegevuskulud, mida teostatakse üheaegselt mitme veeteenuse osutamiseks (üldjuhtimise tegevuskulud) on vee-ettevõtja jaganud erinevate veeteenuste vahel konkreetse veeteenuse tööaja proportsiooni alusel. Konkurentsiamet peab ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks RK poolt kasutatud muude tegevuskulude jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks tehtud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas ning üheaegselt mitme teenuse osutamiseks tehtavad kulud on põhjendatud jagada sellisest põhimõttest lähtudes, mis kõige paremini näitab, kui palju on vaja üldist ressursi vastavasse valdkonda lülitada.
 - 5) Kapitalikulu on RK jaganud võetud vee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel, võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu. Üheaegselt mõlema teenuse osutamisega seotud varade kapitalikulu on jagatud erinevate veeteenuste vahel konkreetse veeteenuse tööaja proportsiooni alusel. Konkurentsiamet peab ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks RK poolt kasutatud kapitalikulu jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks kasutatava varaga seotud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas.
 - 6) Tulukuse on RK jaganud võetud vee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel lähtudes konkreetse teenusega seotud reguleeritava vara väärtusest. Üheaegselt mõlema teenuse osutamisega seotud varade tulukus on jagatud erinevate veeteenuste vahel konkreetse veeteenuse tööaja proportsiooni alusel, kuna tööaja proportsioon näitab kõige paremini kui palju on vaja üldist vara teatava veeteenuse osutamiseks kulutada. Konkurentsiamet peab ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks RK poolt kasutatud tulukuse jagamise põhimõtet, kuna iga teenuse osutamiseks kasutatav vee-ettevõtja omavahenditest ja kohustustest soetatud vara peab võimaldama põhjendatud tulukuse vastava veeteenuse hinnas.

Järelevalvetasu

01.01.2022 jõustunud ÜVVKS § 1 lg 1² järgi maksab vee-ettevõtja järelevalvetasu KonkS sätestatud alustel ja korras. 01.01.2022 jõustunud KonkS-i muudatuste kohaselt tuleb eriseadustega reguleeritud turgudel tegutsevatel ettevõtjatel tasuta Konkurentsiametile järelevalvetasu – KonkS § 53¹ lg 1. KonkS § 53¹ lg 2 kohaselt loetakse eriseadusteks elektrituruseadus, kaugkütteseadus, lennundusseadus, maagaasiseadus, postiseadus, sadamaseadus ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus. KonkS § 53¹ lg 4 tulenevalt maksavad ettevõtjad, kelle teenuste hindasid ja tasusid kooskõlastab Konkurentsiamet, järelevalvetasu vastavalt iga võrgu- või tegevuspiirkonna kohta antud haldusaktis märgitud

müügitulule vastavalt KonkS § 53² sätestatud järelevalvetasu määrale. KonkS § 53² lg 1, § 53¹ lg 5 p 4 ja § 53³ lg 1 ja 2 tulenevalt on rahastamiskohustusega vee-ettevõtjate ja isikute, kelle suhtes kohalduvad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduses vee-ettevõtja kohta sätestatud nõuded ja kohustused, kellel on veeteenuse hinna kooskõlastamise kohustus, järelevalvetasu määr on 0,2 protsenti talle kalendriaasta 15. juuli seisuga antud haldusaktis märgitud müügitulust, mida makstakse üks kord kalendriaastas.

KonkS § 53³ lg 5 ja 6 tulenevalt teeb Konkurentsiamet järelevalvetasu saamiseks igal kalendriaastal hiljemalt 31. augustil ettevõtjatele teatavaks vastavasisulise korralduse, märkides kohaldatava järelevalvetasu määra, maksmisele kuuluva järelevalvetasu summa ja maksmise tähtaja, mis on igal kalendriaastal hiljemalt 30 september. KonkS § 53³ lg 7 tulenevalt laekub järelevalvetasu riigieelarvesse.

RK on lähtuvalt KonkS § 53¹, 53² ja 53³ sätestatud järelevalvetasu kohustusest arvestanud hinnataotluses 0,2 protsenti ettevõtja veeteenuse põhjendatud kulude ja tulukuse alusel kujunevast regulatsiooniperioodi müügitulust järelevalvetasu summas 0,26 tuh €, mille lülitab veeteenuse hinda vastavalt konkreetse veeteenuse müügitulule (vt Tabel 19 rida 11). Võttes arvesse, et vee-ettevõtjal lasub alates 2022.a-st KonkS § 53² lg 1, § 53¹ lg 5 p 4 ja § 53³ lg 1 ja 2 tulenev kohustus tasuda Konkurentsiametile järelevalvetasu, siis on põhjendatud lülitada järelevalvetasu summas 0,26 tuh € veeteenuse hinnaga saadava müügitulu hulka (vt Tabel 19 rida 11).

Kokkuvõtvalt on Konkurentsiamet seisukohal, et RK on jaganud ÜVVKS § 14 lg 2 alusel kujundatud lubatud müügitulu erinevate veeteenuste vahel lähtuvalt ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹. Konkreetse veeteenuse müügitulu jagamisel Konkurentsiameti poolt põhjendatuks loetud müügimahtudega on saadud kaalutud keskmised veeteenuse hinnad (vt Tabel 19 rida 13).

10. Lubatud müügitulu kooskõlastatavate veeteenuste hindadega

Vastavalt Juhendi punktile 7.5 kontrollib Konkurentsiamet, et erinevate veeteenuste osutamise eest saadav tulu kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hinnaga ei ületa ÜVVKS § 14 lg 2 alusel leitud lubatud müügitulu.

Tabel 20 Veeteenuse müügitulu regulatsiooniperioodil

RK veeteenuse müügitulu regulatsiooniperioodil		Müügimaht (tuh m ³)	Veeteenuse hind (€/m ³)	Müügitulu aastas (tuh €)
1	Tasu võetud vee eest	41,8	1,61	67,2
2	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	31,7	1,96	62,2
3	KOKKU MÜÜGITULU			129,4
4	Lubatud müügitulu			129,6

Konkurentsiamet on kontrolli tulemusena leidnud, et erinevate veeteenuse hindadega saadav planeeritav tulu 129,4 tuh € (vt Tabel 20 rida 3) ei ületa ÜVVKS § 14 lg 2 alusel kujunenud lubatud müügitulu 129,6 tuh € (vt Tabel 19 veerg „KOKKU“ rida 12 ja Tabel 20 rida 4).

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes KonkS § 18¹; ÜVVKS § 1 lg 1²; ÜVVKS § 7² lg 1, 2, 3; ÜVVKS § 14; ÜVVKS § 14² ja Juhendist

otsustan:**1) Kooskõlastada OÜ Rõuge Kommunaalteenus poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hinnad alljärgnevalt:**

- tasu võetud vee eest	1,61 €/m³
- tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	1,96 €/m³

2) Ülaltoodud tasud reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest kehtivad OÜ Rõuge Kommunaalteenus klientidele, kelle poolt ühiskanalisatsiooni juhitava reovee kontsentratsioon ei ületa Rõuge vallas kehtivate ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ning kasutamise eeskirjades kehtestatud reostusnäitajate piirväärtusi (Otsuse lk 7-8).

3) Elektrienergia hinna olulise langemise korral **on ettevõtja kohustatud viivitamatult esitama taotluse** veeteenuse hinna alandamiseks hinda lülitatava elektrienergia kulu vähenemise tõttu (Otsuse lk 19-20).

Lähtuvalt ÜVVKS § 14¹ lg 1 määrab vee-ettevõtja vastavalt ÜVVKS § 14² kooskõlastatud veeteenuse hinna 60 päeva jooksul pärast hinna kooskõlastamise otsuse vastuvõtmist ja avalikustab selle vähemalt 30 päeva enne hinna kehtima hakkamist kohaliku omavalitsuse üksuse või vee-ettevõtja veebilehel ning üks kord vähemalt ühes kohalikus või maakonna ajalehes.

Tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 6 on vee-ettevõtja kohustatud jälgima oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid, mis mõjutavad veeteenuse hinda, ning teavitama Konkurentsiametit hiljemalt 30 päeva jooksul arvates asjaolu ilmnemisest, mis võib mõjutada veeteenuse hinda rohkem kui 5 protsendi võrra. Konkurentsiamet otsustab 30 päeva jooksul sellise teabe saamisest arvates, kas ja millise tähtsusega peab vee-ettevõtja esitama uue hinnataotluse.

Käesoleva otsusega mittenoostumisel on ettevõtjal õigus esitada 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus otsuse tühistamiseks halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kertu Saul
Hinnaregulatsiooni osakonna juhataja

Lisa 1 OÜ Rõuge Kommunaalteenus investeeringud (otsuse punkt 7)

Jrk nr	Investeeringud	Ühik	2019	2020	2021	2022	2023
Veeteenuse hinda lülitatavad investeeringud							
1.	Võetud vee teenus	tuh €	95,9	37,4	0,0	0,0	0,0
1.1	OÜ Misso Haldus ühinemisest OÜ Rõuge Kommunaalteenusega	tuh €	92,2				
1.2	Krabi veepuhastusjaama renoveerimine	tuh €	3,6				
1.3	Misso töökoja suurkaevu renoveerimine	tuh €		37,4			
2.	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus	tuh €	122,2	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1	OÜ Misso Haldus ÜVK varad ühinemisest OÜ Rõuge Kommunaalteenusega	tuh €	122,2				
3.	Sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimine ning puhastamine	tuh €	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.	Põhiteenustega seotud teenused	tuh €	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Maa	tuh €	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Veeteenuse hinda lülitatavad investeeringud kokku		tuh €	218,0	37,4	0,0	0,0	0,0
6.	Tarbijate poolt tasutud liitumistasudest teostatud investeeringud veesektoris	tuh €	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7.	Tagastamatu abi (sihtfinantseerimine) arvel teostatud investeeringud veesektoris	tuh €	717,8	69,7	63,7	0,0	0,0
7.1	OÜ Misso Haldus ÜVK varad ühinemisest OÜ Rõuge Kommunaalteenusega	tuh €	717,8				
7.2	KIK - Misso töökoja suurkaevu renoveerimine	tuh €		69,7			
7.3	Saru küla reoveepuhasti renoveerimine ja Varstu ÜVK torustikeühenduse suurkaevu ja reoveepuhasti rekonstrueerimine	tuh €			63,7		
8.	Lõpetamata ehitise saldo aasta lõpus	tuh €				7,6	7,6
8.1	tagastamatust abist (sihtfinantseerimistest)	tuh €				2,0	2,0
8.1.1	Rõuge aleviku vee- ja kanalisatsioonitaristu III etapi tehnoloogiline projekt - Rõuge Vallavalitsuselt tasuta vara üleandmine	tuh €				2,0	2,0
8.2	ettevõtte vahenditest	tuh €				5,6	5,6
8.2.1	Rõuge aleviku vee- ja kanalisatsioonitaristu III etapi tehnoloogiline projekt	tuh €				2,5	2,5
8.2.2	ÜVK IV etapp Misso alevik	tuh €				2,1	2,1
8.2.3	Rõuge reoveepurgla põhiprojekt	tuh €				1,0	1,0
S	Kõik investeeringud kokku ilma lõpetamata ehitiseta	tuh €	935,8	107,1	63,7	0,0	0,0